

Självvärdering av kandidatprogrammet Samhällsplanerarprogrammet 180 hp (huvudområdena geografi och samhällsplanering) inom processen kvalitetsutveckling genom kollegial granskning

Innehållsförteckning

Förord	1
1. Kvalitetsaspekt måluppfyllelse	2
1.1 Förutsättningar	2
1.2 Process	6
1.3 Resultat	12
2. Kvalitetsaspekt forskningsanknytning	15
2.1 Förutsättningar	15
2.2 Processer	22
Förmedling av forskningsresultat	23
Deltagande i forskningsprojekt	25
2.3 Resultat	29
3. Kvalitetsaspekt tillämpbarhet	35
3.1 Förutsättningar	35
3.2 Processer	39
3.3 Resultat	42

Anvisningar för skrivande av självvärderingen

- Följ mallens rubrikstruktur och anvisningar vid skrivandet.
- Angivna ordomfång är endast en vägledning.
- I den slutliga självvärderingen ska granskningsobjektet framgå av titeln och arbetsgruppens sammansättning ska anges, exempelvis i en kort inledning.
- Den slutliga självvärderingen ska märkas med diarienummer som tillhandahålls av den lokala kvalitetssamordnaren. Arbetsgruppen skickar sedan självvärderingen (i pdf-format) till registrator med kopia till lokal och central kvalitetssamordnare.

Förord

Vi har valt att redovisa inriktningarna/huvudområdena (examina) geografi respektive samhällsplanering som ingående i Samhällsplanerarprogrammet i en och samma rapport. Därav följer att redovisningen för majoriteten av de behandlade aspekterna är identisk för bägge inriktningarna/examina. Där skillnader föreligger kommer dessa att tydligt anges. Vid ATM påbörjades under 2019 ett systematiskt arbete med måluppfyllelse samt hållbar utveckling i utbildningsprogrammets kursplaner. Under 2020 tog arbetet vid med en genomlysning av forskningsanknytning. Material från dessa rapporter har varit en bra grund att utgå ifrån vid genomförandet av självvärderingen.

Arbetsgruppens sammansättning har varit Janne Margrethe Karlsson, Utbildningsledare för Samhällsplanerarprogrammet; Eva Sahlin, biträdande utbildningsledare för Samhällsplanerarprogrammet; och Anders Brandt, Ämnesansvarig för huvudområdena Geografi och Samhällsplanering. Janne Margrethe Karlsson har deltagit i dialogmöten med bedömargruppen med bistånd av Anders Brandt. Alla tre har bidragit till skrivandet av denna rapport. Petra Norlund har bidragit med utformning, analys och sammanställning av alumnienkät. Övrig personal har bidragit till genomgång av måluppfyllelse av kursplaner (redovisat i kapitel 1). Total arbetstid för enbart arbetsgruppen har varit ca 35–40 dagar.

1. Kvalitetsaspekt måluppfyllelse

Bedömningsgrund

- *Utbildningens innehåll, upplägg och genomförande säkerställer att studenter som avlägger examen når utbildningens examensmål*
- *Utbildningen har välmotiverad genomströmning*
- *Det finns en konstruktiv länkning mellan utbildningsplan, examensmål, lärandemål, undervisning, betygskriterier, examination och progression*

1.1 Förutsättningar

Beskriv kortfattat huvudområdets/yrkesinriktningens avgränsning, bredd och djup, det vill säga det huvudområde/yrkesinriktning i vilket studenterna avlägger examen (cirka 500 ord)

Programmet vilar på två huvudområden, geografi och samhällsplanering. Geografin ger kunskaper om hur natur- och kulturlandskapet har formats, olika rumsliga mönster och processer. Samhällets utvecklingsmöjligheter belyses ur sociala, ekologiska och ekonomiska aspekter. Detta kopplas samman med kurser inom naturgeografi, naturrisker samt klimat- och miljöbedömning. I samhällsplaneringen får studenterna kunskaper om den juridiska genomförandeprocessen och färdigheter för skapandet av översikts- och detaljplaner, t.ex. för att bygga och utveckla stadsdelar. Studenterna får även färdigheter i bl.a. fjärranalys, GIS, CAD och geovisualisering, vilka används som analys- och visualiseringsverktyg. Slutligen tas etiska och demokratiska frågor upp, eftersom det har blivit alltmer viktigt i planeringssammanhang.

Programmet bygger på projektbaserad undervisning samt praktisk "learning-by-doing" där studenterna får prova på olika arbetsprocesser. Studenterna får de teoretiska kunskaperna som är nödvändiga för att kritiskt kunna analysera och granska ett aktuellt utgångsläge i förhållande till de önskade förändringarna. Utbildningen samarbetar med företag och myndigheter inom regionen. Detta möjliggör att uppgifter och projektarbeten utgår ifrån aktuella planer, frågeställningar och samhällsutmaningar.

Kurserna är oftast dubbelklassade inom geografi och samhällsplanering och består förutom examensarbetet av kurser om 7,5 hp (Figur 1). Det finns inte två separata spår i geografi, respektive samhällsplanering, utan studenterna på år 3 kan själva välja valbara kurser för antingen en examen i geografi eller samhällsplanering. Åtta kurser har samläsning med andra program, såsom Lantmätarprogrammet 180 hp och Miljövetenskap - teknik, beteende och samhälle (Co-op) 180hp.

Figur 1. Översikt av kurser på Samhällsplanerarprogrammet. Kurserna är färgklassade enligt huvudområde: Gul = Geografi, Blå = Samhällsplanering, Grön = Både Geografi och Samhällsplanering, Vit = Lantmäteriteknik. Ljusa kurser har grundläggande behörighet, mellanmörka kurser har grundläggande kurser som behörighet, och mörkare kurser har fortsättningskurs som behörighet.

	Period 1	Period 2	Period 3	Period 4
År 1	SBG111 (7,5 hp) Introduktion till samhällsplanering och geografi	SBG041 (7,5 hp) Metoder för samhällsplanering och geografi	SBG091 (7,5 hp) Kartografi	SBG061 (7,5 hp) Geovetenskap
	SBG031 (7,5 hp) CAD och ritteknik i byggd miljö	SBG021 (7,5 hp) Samhällsgeografi	SBG051 (7,5 hp) Geografisk informationsteknik	SBG071 (7,5 hp) Översiktsplanering
År 2	SBG081 (7,5 hp) Fysisk detaljplanering	SBG131 (7,5 hp) Geovisualisering i byggd miljö	SBG101 (7,5 hp) Miljöprocesser, bedömning, påverkar och konsekvenser	SBG322 (7,5 hp) Stadens sociala geografi <i>Förkunskapskrav: SBG021</i>
	SBG382 (7,5 hp) GIS raster/Vektor <i>Förkunskapskrav: SBG041 och SBG051</i>	MIG309 (7,5 hp) Mobilitet och hållbara transporter <i>Förkunskapskrav: SBG111</i>	SBG012 (7,5 hp) Fastighetsbildningsteknik	SBG332 (7,5 hp) Hållbar samhällsplanering <i>Förkunskapskrav: SBG111 och SBG051</i>
År 3	SBG342 (7,5 hp) Gestaltning inom byggd miljö <i>Förkunskapskrav: SBG081 och SBG131</i>	TMG500 (7,5 hp) Vetenskaplig teori och skrivande <i>Förkunskapskrav: minst 90 hp inom relevanta kurser för huvudområde</i>	SBG563 (7,5 hp) Valbar kurs Demokrati och etik inom samhällsbyggnad <i>Förkunskapskrav: minst 60 hp inom huvudområdet</i>	SB295C (SBG803) (15 hp) Examensarbete i Geografi <i>Förkunskapskrav: 120 hp varav minst 75 hp inom geografi och antingen SBG352 eller SBG322. Ytterlig TMG500 och antingen SBG553, SBG513 eller SBG542</i>
	SBG352 (7,5 hp) Naturgeografi <i>Förkunskapskrav: SBG061</i>	SBG553 (7,5 hp) Valbar kurs Fjärr- och GIS-analys <i>Förkunskapskrav: SBG382</i>	SBG542 (7,5 hp) Valbar kurs Naturkatastrofer och riskbedömning <i>Förkunskapskrav: SBG061 och minst 15 hp GIS</i>	SB296C (SBG813) (15 hp) Examensarbete i Samhällsplanering <i>Förkunskapskrav: 120 hp varav minst 75 hp inom geografi, TMG500 och antingen SBG553, SBG513, SBG542 eller SBG563</i>
		SBG513 (7,5 hp) Valbar kurs Urban teori <i>Förkunskapskrav: SBG322</i>	SBG362 (7,5 hp) Valbar kurs Regional utveckling <i>Förkunskapskrav: SBG041</i>	

I beskrivningen nedan delas dock kurserna mellan geografi och samhällsplanering för att visa på typisk kombination mot en examen i geografi respektive samhällsplanering.

Årskurs 1 innehåller åtta kurser i ämnen som alla ingår i samhällsprocessen, vilket ger en bredd under första året. Programmet börjar med en introduktionskurs till akademiska studier inkluderande en första introduktion till de två huvudområdena geografi och samhällsplanering. Två kurser är klassade som enbart inom geografi: *Samhällsgeografi* (SBG021) och *Geovetenskap* (SBG061) och en kurs är klassad som enbart samhällsplanering: *Översiktsplanering* (SBG071). Studenterna får också fyra färdighetskurser som kvantitativa metoder, CAD, GIS och kartografi. Studenterna får därmed introduktion till huvudområdenas terminologi och innehåll, så att de får en stabil grund att stå på för de kommande två åren. Det ger även studenterna en första förståelse och inblick i programmets två huvudområden geografi och samhällsplanering.

Årskurs 2 innehåller fyra kurser som ger bredd (kurser med grundläggande behörighet) och fyra som ger djup (grundläggande kurser som behörighet). Studenterna får geografisk bredd i kursen *Miljöprocesser* (SBG101) (miljögeografi) samt samhällsplanering i kursen *Fysisk detaljplanering* (SBG081). Bredd ges även i form av den färdighetstekniska kursen, *Geovisualisering i byggd miljö* (SBG131), och en kurs i *Fastighetsbildningsteknik* (SBG012), vilken samläses med lantmätarstudenter. Studenterna får djup i geografi genom kursen *Stadens sociala geografi* (SBG322) samt inom samhällsplanering genom *Hållbar samhällsplanering* (SBG332) och *Mobilitet och hållbara transporter* (MIG309), den senare samläses med miljövetenskapsstudenter. Dessutom

finns färdighetskursen *GIS raster/vektor* (SBG382), vilken är en fortsättningskurs på *Geografisk informationsteknik* (SBG051) från år 1. Under andra året har även studenterna möjlighet att välja en praktikkurs, där studenterna får komma ut på en arbetsplats och lära sig mer om sina framtida yrkesroller. Kursen ingår dock, än så länge, inte i utbildningsplanen och syns därmed inte i figur 1. Studenterna kan även välja att åka på internationellt utbyte med samarbetsuniversitet utomlands.

Årskurs 3 innebär fördjupningskurser inom antingen geografi eller samhällsplanering, där åtta av tio kurser har en eller flera fortsättningskurser som behörighet. Inom geografi finns t.ex. *Urban teori* (SBG513), *Regional utveckling* (SBG362), *Naturgeografi* (SBG352) och *Naturkatastrofer och riskbedömning* (SBG542), där studenterna måste ha fördjupningskurser inom både samhälls- och naturgeografin för att kunna ta ut en examen i geografi. Inom samhällsplanering finns *Gestaltning inom byggd miljö* (SBG342), *Urban teori* (SBG513), *Regional utveckling* (SBG362), *Demokrati och etik inom samhällsplanering* (SBG563) samt praktikkursen som ytterligare ett val. Här finns även den tredje kursen som fördjupar inom GIS-spåret: *Fjärr- och GIS-analys* (SBG553). *Vetenskaplig teori och skrivande* (TMG500) utvecklar studenternas vetenskapliga förhållningssätt och självständighet inför examensarbetet. Studenterna ska i slutet av studietiden knyta ihop sina kunskaper, färdigheter och förhållningssätt när de genomför ett självständigt examensarbete inom antingen huvudområdet geografi respektive samhällsplanering.

Progressionen inom programmets kurser kan åskådliggöras genom följande exempel:

- Samhällsgeografi: *Samhällsgeografi — Stadens sociala geografi — Urban teori*
- Naturgeografi: *Geovetenskap — Naturgeografi — Naturkatastrofer och riskbedömning*
- Samhällsplanering: *Introduktion till samhällsplanering och geografi — Hållbar samhällsplanering — Urban teori*
- GIS: *Geografisk informationsteknik — GIS raster/vektor — Fjärr- och GIS-analys*

Detta exemplifieras ytterligare i avsnitt 2.2.

Redovisa utbildningens lärarresurser i tabellform. Den centrala kvalitetssamordnaren levererar tabell med data från Primula till arbetsgruppen. Arbetsgruppen kontrollerar data och kompletterar tabellinformationen vid behov. Tabellen läggs lämpligen som en bilaga till självvärderingen.

Kommentera kortfattat utbildningens lärarresurser, vilka utvecklingsbehov som finns och utbildningens långsiktiga kompetensförsörjningsplan (cirka 200 ord)

Lärarresurserna redovisas i tabellform i Bilaga 1 – *Lärarresurser*.

Lärarstaben på kurserna i programmet består i dagsläget (VT22) av totalt av 14 personer, förutom två av kurserna som ges av annan personal. Majoriteten av undervisningen genomförs av nio personer, varav fem av dessa är disputerade (inkl. en docent). Lärarna undervisar dock också på andra utbildningsprogram (Lantmästarprogrammen, Datavetenskapliga programmet, Byggnadsingenjörprogrammet, Kandidatprogrammet i miljövetenskap, Civilingenjörprogrammet i lantmäteri-teknik, Magisterprogrammet i geomatik samt Masterprogrammet i geospatial informationsvetenskap). Inom omedelbar framtid behövs en lärare med huvudsaklig inriktning geovetenskap (med angränsande kompetens som också behövs för programmet, huvudsakligen GIS) på grund av att en kollega slutar. Med en uppsägningstid 3 månader, vilket ger ett kort tidsperspektiv för nyrekrytering, är undervisningssituationen sårbar, men detta är sant för de flesta

utbildningsprogram. Ingen i kollegiet är i närheten av pensionsålder.

Utvecklingsbehov och långsiktig kompetensförsörjning

I ett längre perspektiv behöver vi säkerställa att det finns tillräcklig kompetens som kan täcka upp för annan personal vid t.ex. långvarig sjukdom eller om någon säger upp sig, framför allt eftersom programmet innehåller många olika ämnesspecialiseringar.

- I dagsläget (VT22) har en av kollegorna sagt upp sin anställning, men har fortfarande en timanställning under en övergångsperiod. Rekryteringsprocessen har varit framgångsrik med gott hopp att tjänsten är tillsatt sen höst 2022 eller tidig vår 2023.
- Det finns ett behov av en tillgänglig översikt av lärarresursernas kompetenser och ämnesspecialiseringar, både för tjänsteplanering och för att enkelt kunna identifiera framtida kompetensförsörjningsbehov. I Primula finns en modul där lärarresursernas kompetenser kan anges. Här finns en utvecklingspotential att göra den modulen mer tillgänglig som underlag för kollegiets diskussioner.
- Avdelningen ska arbeta för en fortsatt öppen och förtroendefull arbetsmiljö, så att anställda kan meddela i god tid att de söker nytt jobb. Detta medför att rekrytering av ny personal kan pågå utan risk för att kompetensförsörjningen brister för programmet.

Redovisa sök- och antagningsstatistik för utbildningen: Antal förstahandssökande (i genomsnitt de senaste tre åren) och antal antagna till utbildningen (i genomsnitt de senaste tre åren). Den centrala kvalitetssamordnaren levererar data från Ladok till arbetsgruppen.

Reflektera kring, kommentera och värdera sök- och antagningsstatistiken, reflektionen ska inkludera utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 300 ord)

Sök- och antagningsstatistik för åren 2015–2021 redovisas i Tabell 1. Som 1:a-handssökande räknas person som har sökt programmet inom de första sökta 45 hp för respektive läsår.

Tabell 1. Söktryck och antal antagna. (uttag gjort februari 2022.)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1:a-handssök. (Tot. antal sökande)	76 (539)	49 (447)	67 (472)	82 (464)	52 (441)	64 (345)	62* (416)
Antagna Urval 1 [Reserver]	60 [176]	50 [113]	51 [123]	50 [113]	60 [73]	50 [120]	50 [106]
Antagna Urval 2 [Reserver]	60 [90]	45 [42]	44 [34]	43 [31]	47 [15]	37 [32]	46 [21]
Reserver (nuläge)	[90]	[42]	[57]	[50]	[44]	[32]	[68]
Registrerade 3 veckor in på kursen	46	35	34	34	46	38	35

* 46 st enligt centralt framtagen statistik av HiG. (vilket inte verkar stämma)

Samhällsplanerarprogrammet har historiskt sett uppvisat ett stabilt söktryck och är oftast det utbildningsprogram med högst eller näst högst antal 1:a-handssökande av alla kandidat- och högskoleingenjörsprogrammen på Akademin för teknik och miljö vid HiG. Planeringstalet för programmet är 35 platser. Normalt tas dock 50 studenter in i samband med Urval 1 (årskullarna 2015 och 2019 var undantag p.g.a. beslut på högre nivå på HiG, respektive ett statligt direktiv om extra utbildningsplatser). Vi tar in fler studenter än antalet platser i Urval 1 på grund av att vi av erfarenhet vet att några sökande inte påbörjar programmet, t.ex. för att de har kommit in på annat program där de har varit reservplacerade. På så vis behåller vi så många som möjligt utan att förlora

studenter med relativt hög reservplacering i kommande Urval 2. Till Urval 2 sänks antagningstalet något (alla som har blivit antagna i Urval 1 behåller givetvis sin plats) och av dessa brukar dryga 35 studenter påbörja och vara kvar tre veckor in i studierna, vilket också är vårt mål för planeringstalet. På grund av att mycket av utbildningen är laborations-, övnings- och seminarieintensiv passar ett 30-tal studenter bra eftersom det går att dela in studenterna i två storleksmässigt hanterbara grupper samtidigt som det fortfarande är relativt god ekonomi. Just nu är vi alltså ganska nöjda med sök- och antagningsstatistiken.

Utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag

- Programmet har ett högt antal totalt sökande, men vi önskar att de som söker programmet i 1:a hand ska bli fler. Särskilda rekryteringsinsatser görs redan och har gjorts under flera år (t.ex. Öppet Hus, ”Hemvändare”, Ingenjörskvällar, besök på gymnasieskolor, m.m.).
 - Vi bör arbeta mer med att identifiera vilka studenter som söker programmet. Det gör att vi kan arbeta mer systematiskt med ett riktat rekryteringsmaterial för att få sökande att välja oss oftare i 1:a hand. Dock finns ett högt antal av 2:a- och 3:e-handssökande.
- Under de senaste åren ser vi att geografiinriktningen har ökat betydligt i omfång och att geografifrågor tar allt större plats i samhällsdebatten.
 - Framtida utveckling av programmet kommer att undersöka om och hur geografin kan synas mer när studenter letar efter lämpligt utbildningsprogram och på detta sätt ytterligare kunna öka söktrycket. En nackdel är att geografiyrket inte är lika synligt i jobbutlysningar, hos Arbetsförmedlingen, etc., eftersom geografer i mångt och mycket anställs för tjänster som t.ex. projektledare, samhällsplanerare, utredare, GIS-expert, m.m. Detta är en strukturell fråga som flera organisationer arbetar med, t.ex. Geografilärarnas Riksförening.

1.2 Process

Analysera hur lärandemålen i utbildningsprogrammets kurser svarar mot utbildningens examensmål (som återfinns i Högskoleförordningen, bilaga 2). Om programmet innefattar flera examina ska sådan analys göras för varje examina.

Analysen ska göras i matrisform och arbetsgruppen får mallar för dessa. Om ni inom utbildningen redan har sådan analys går det bra att bifoga den och ni behöver inte använda mallarna. Dock ska följande krav alltid vara uppfyllda:

- De flesta examensmål är sammansatta av flera olika komponenter. I UFN:s mallar är sådana examensmål uppbrutna i examensmålskomponenter. Detta är nödvändigt för analysens validitet. Om ni bifogar en befintlig analys måste examensmålen vara uppdelade i komponenter.
- Analysen måste även innefatta eventuella programspecifika mål enligt utbildningsplanen. Där så är relevant ska dessa delas upp i komponenter.
- I matrisen måste examensmålen, dess komponenter och lärandemålen vara utskrivna så de enkelt går att granska kopplingen mellan lärandemål och examensmålskomponent.

För att säkra kopplingen mellan lärandemål och examensmålskomponent ska arbetsgruppen tillämpa följande vägledande kriterier:

1. det aktiva verbet i lärandemålet överensstämmer med det aktiva verbet i examensmålet med avseende på kunskapstaxonomisk nivå och typen av aktivitet/handling som verben representerar.*
2. lärandemålets objekt inryms i objektet, eller innehållet, i examensmålet**.
3. preciseringar som t.ex. muntligt, skriftligt, självständigt, kritiskt, konstruktivt, systematiskt och fördjupad överensstämmer (eller är liknande) mellan lärandemålet och examensmålet.

* Verbet i lärandemålet kan även ha högre kunskapstaxonomisk nivå om aktiviteten/handlingen som verbet beskriver innefattar att studenten måste kunna det som anges av examensmålet verb.

Exempel: Ett lärandemål som diskutera tillämpligheten av metoder inom huvudområdet kan anses bidra till uppfyllelse av examensmålskomponenten kunskap om tillämpliga metoder inom området eftersom studenten med nödvändighet måste uppvisa kunskap om metoderna för att kunna diskutera dem.

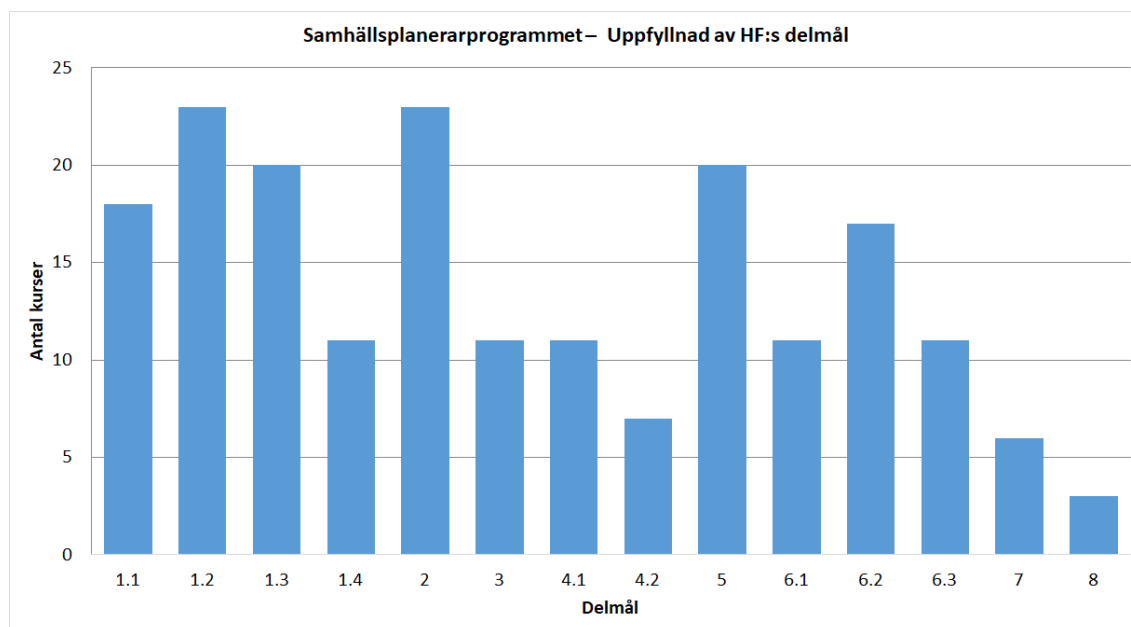
** Med objektet avses det som det aktiva verbet ”verkar på”. Exempel: I målet ”visa brett kunnande inom matematik” så är ”matematik” objektet.

Matrisen med analysen läggs som bilaga till självvärderingen.

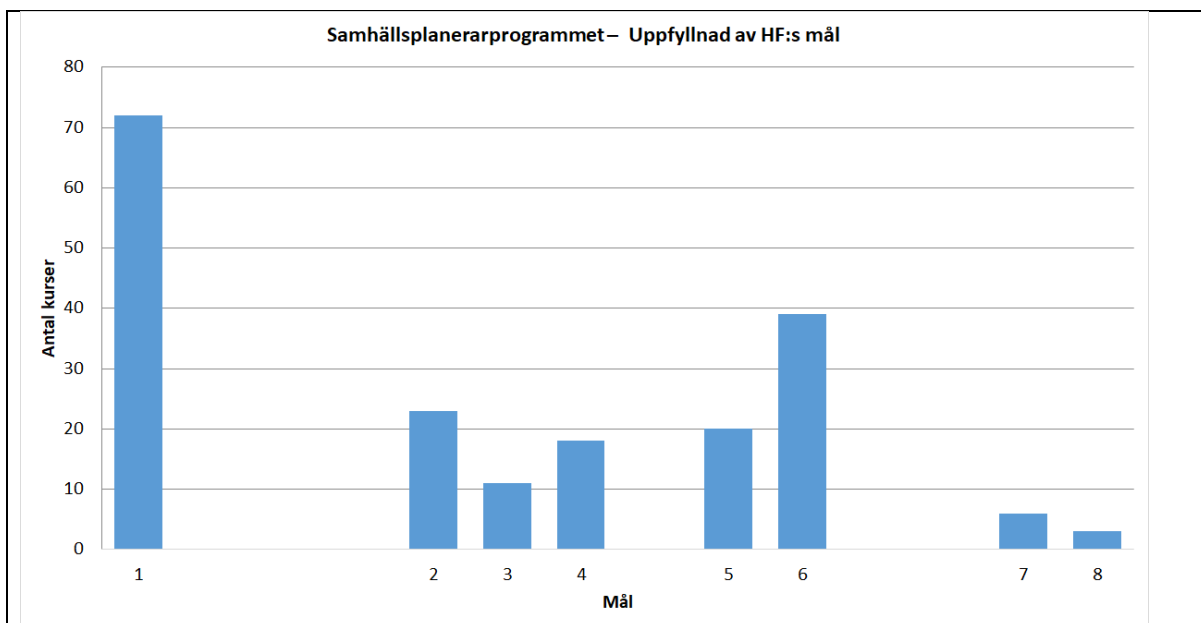
Gör en kortfattad analys av utbildningsprogrammets progression och examensmåluppfyllelse utifrån matrisen. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 300 ord)

Kursplanernas lärandemål och deras koppling till nationella examensmål

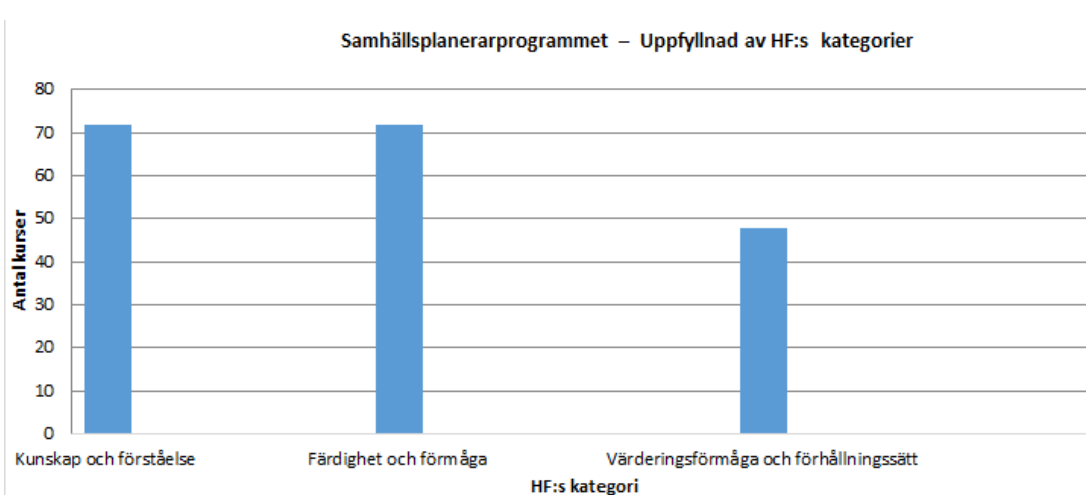
Målmatriser och koppling till HF:s examensmål återfinns i Bilaga 2 – *Matris-Examensmål-lärandemål*. I Figur 2–4 visas hur många gånger HF:s delmål, mål respektive kategorier av mål återfinns i kursplanerna. I Figur 5 visas progressionen av antalet delmål över tid.

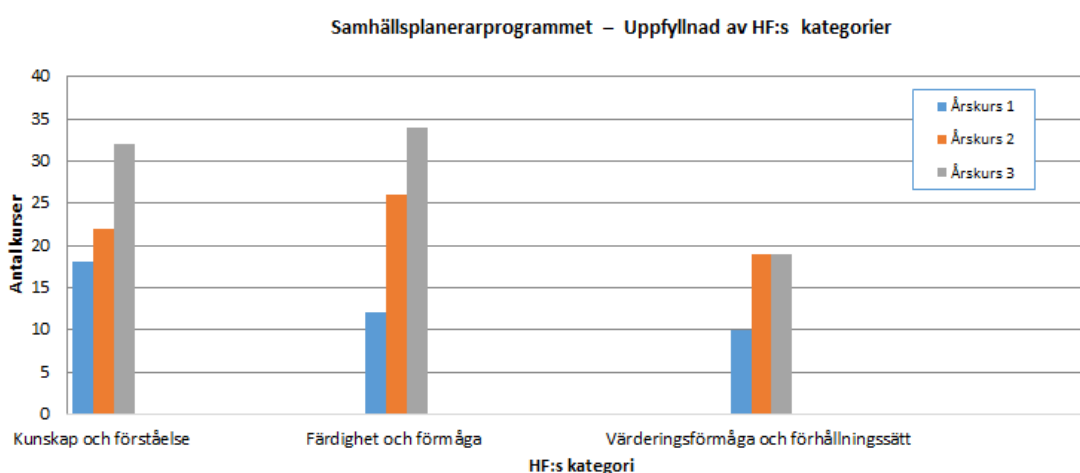
Figur 2. Antal kurser som innehåller HF:s olika examensdelmål.

Figur 3. Antal kurser som innehåller HF:s olika examensmål.

Figur 4. Antal kurser som innehåller HF:s olika kategorier av examensmål.

Figur 5. Antal kurser som innehåller HF:s olika examensdelmål.

Vid omarbetningen av tidigare målmatrisarbete från 2019 har alltför generösa kopplingar mellan kursplanernas lärandemål och de nationella examensmålen tagits bort ur matriserna. Insikten vi har fått är att för många kurser stämmer det att examensmålet finns representerat i kursen, men att kursplanens lärandemål inte specificerar tydligt vad som *de facto* ingår i kursen. Det har varit en riktig ögonöppnare och något som vi kommer att åtgärda i kommande kursplansrevideringar.

Utvecklingsmöjligheter och förbättringsåtgärder

I en kommande uppdatering av utbildningsplan och därmed kursplaner bör följande ses över:

- Uppdatera kursplaner enligt uppdelning i examinationsmålen, så att kopplingen blir lättare att se och tolka. Tänka hierarkiskt med avseende på vilka mål som bör ingå för åk 1, åk 2 och åk 3. Det bör finnas en ökande examensmålprogression från *kunskap och förståelse* till *värderingsförmåga och förhållningssätt*.
- Uppdatera kursplaner enligt objekt, verb och aktivitet mot examinationsmål. ATM genomförde i juni 2022 en pedagogisk dag för alla anställda där *constructive alignment* var i fokus.
- Tydliggöra vetenskapligt innehåll i litteraturlistor. Det är ibland svårt att avgöra kvantitet utifrån uppställningen i litteraturlistan för en kurs. T.ex. om studenterna läser ett kapitel i en bok eller hela boken; läser de en vetenskaplig artikel eller många vetenskapliga artiklar; läser de enbart litteraturen eller diskuterar och bearbetar de materialet ytterligare? Här finns även utrymme för Akademin för teknik och miljö's Utbildningsutskott att se över standardformuleringar, såsom "Utdelat material och webbpreferenser", eftersom detta inte specificerar om vetenskapliga verk ingår.
- Förstärka examensmål 4.1 och 4.2 genom t.ex. att kurser med projektarbete behöver förtydliga moment i projektarbetet med skriftligt, muntligt och tidsgränser.
- Arbeta in examensmål 7 och 8 tydligare i lärandemålen och i programmet, t.ex. reflektion över kommande yrkesroll, kommande samhällsutmaningar och vilka kunskaper som behövs, något som t.ex. i högre grad förekommer under år 3.
- Bevaka jämställdhet mer i litteraturlistorna. Utbildningsutskottet vid ATM beaktar visserligen genusaspekten vid godkännande av kurslitteratur. Det är t.ex. tvingande att ange förnamn på författarna i litteraturlistorna. Finns snedfördelning av manliga/kvinnliga författare ifrågasätts detta och kursplaneförfattarna ombeds att se över litteraturen. Här kan vi göra ett proaktivt arbete. Ett vanligt svar är dock att inom tekniska och naturvetenskapliga ämnen är utbudet av kurslitteratur som är författad av kvinnor mindre, varför mer av kurslitteraturen är skriven av män.

Programspecifika mål

Samhällsplanerarprogrammet har programspecifika mål i utbildningsplanen, se Bilaga 3 – *Programspecifika mål* för tabell över koppling mellan programspecifika mål, HF:s examinationsmål och där ett exempel ges för varje i kursplaners lärandemål. De programspecifika målen anger utbildningens särart gentemot andra liknande utbildningar nationellt och den ämneskompetens som studenten ska förvärva under utbildningen. Särskilt krav på kursammansättning för examina inom respektive huvudområde samhällsplanering och geografi anges i examensarbetets kursplan. Måluppfyllelsen uppfylls till stor del genom kopplingen mellan examinationsmålen och de

programspecifika målen, och mellan de programspecifika målen och kursplanernas lärandemål.

Utvecklingsmöjligheter och förbättringsåtgärder

Innehållet i programmet med avseende på kurssammansättning är också något vi kontinuerligt arbetar med. Det är flera faktorer som spelar in i driften och utvecklingen av ett utbildningsprogram, t.ex. förändringar i samhällets behov, ny teknik, personalens ämneskompetens och tillgänglighet, möjliga samarbeten med andra ämnesavdelningar och samläsning med andra utbildningsprogram och kurser, direktiv från ledningen, och studenternas nivå och behov.

De senaste åren har vi uppmärksammat och arbetat mer målmedvetet med att förtydliga nedanstående punkter (t.ex. i information på webben, vid studentrekrytering och i kommunikation med studenter på utbildningsprogrammet), men det är ett arbete som vi vill utveckla ytterligare genom att:

- Tydliggöra utbildningens särart med två huvudområden, geografi och samhällsplanering, och konkretisera för studenten vad dessa områden står för. Lyfta fram ytterligare de ”spår” som finns i utbildningen, dvs. progression och fördjupning, som vi har inom GIS, geovisualisering och gestaltning, fysisk planering, samhällsgeografi och naturgeografi.
- Vetenskaplighet och forskningsanknytning är en punkt som kan klargöras i de programspecifika målen, eftersom det inte syns direkt, men syns både i examinationsmålen och kursplanernas lärandemål.
- Tydliggöra yrkesroller inom huvudområdena geografi och samhällsplanering.
- Se över formulering om gruppdynamik och projektarbete, som bör diskuteras i relation till kursplanernas lärandemål.

Progression är inte enbart representerat i examensmålen taxonomi, det speglas även i kursernas sammansättning och fördjupningsspår. Ett pågående arbetet med detta finns i Bilaga 4 – *Kursprogression och planering*.

Ge två exempel som belyser den [konstruktiva länknigen \(*constructive alignment*\)](#) mellan en examensmålskomponent, ett lärandemål kopplat till denna komponent och den undervisning, examination och de betygskriterier som berör lärandemålet. Ett exempel ska vara för en valfri examensmålskomponent på den taxonomiska nivån *färdighet och förmåga* och det andra exemplet för en valfri examensmålskomponent på nivån *värderingsförmåga och förhållningssätt*. Reflektera även kring utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 500 ord)

Kursen **Samhällsgeografi** (SBG021) används som exempel på *constructive alignment* för Högskoleförordningens två examinationsmål under **Färdighet och förmåga: mål 2 och mål 5**. Dessa uppfylls genom kursplanens lärandemål 7 respektive 8. Uppfyllandet sker t.ex. genom en seminarieuppgift. Kursen har fem delämnen: *Samhällets förutsättningar och utmaningar, Demografi, Stadens utmaningar, Ekonomisk utveckling och Geopolitik och naturresurser*, där samhällsgeografiska begrepp framhävs under varje tema. Det finns totalt åtta inlämningsuppgifter och en avslutande tentamen. Studiehandledningen återfinns i Bilaga 5a.

Inlämningsuppgift *Hållbart samhälle* (Tabell 2 och Bilaga 5b) består av flera kursmoment som redan börjar på kursintroduktionen som ett överordnat tema för kursen. Temat avslutas som en

sammanfattande uppgift på slutet av kursen med ett muntligt seminarium, där utvalda texter läses, studenterna tar med frågeställningar till seminariet och diskuterar dem. Sedan får studenterna arbeta individuellt med en skriftlig inlämning i essäform, där studenten ska skriva en argumenterande essä som problematiserar temat samt använder minst en vetenskaplig referens. Fokus är att examinera lärandemål 1, 7 och 8 med särskilt fokus på lärandemål 7 och 8, medan lärandemål 1 berörs mer indirekt och metoder under lärandemål 8 examineras på andra uppgifter. I betygskriterierna bedöms fyra punkter i en essä: problematisering av temat, tillämpning av samhällsgeografiska begrepp samt akademiskt språk och referenshantering enligt god vetenskaplig sed.

Tabell 2. Samhällsgeografi SBG021 – Översikt över *constructive alignment* mellan examinationsmål, lärandemål, studiehandledning och betygskriterier.

Högskoleförordning Färdighet och förmåga	Kursplanen SBG021 Lärandemål	Studiehandledning (Bilaga 5a)	Betygskriterier (Bilaga 5b)
Examinationsmål 2 visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer.	Lärandemål 7 problematisera naturresursanvändning i samhället	Inlämningsuppgifter Studiehandledning anger att seminarium 2 examinerar lärandemål 1, 7 och 8 med en muntlig gruppdiskussion och en skriftlig inlämning	Bedömning Essän beskriver eller problematiserar ett ämne inom temat Hållbart samhälle på ett tillräckligt sätt (2,5 p.) eller ett mycket bra sätt (5 p.)
Examinationsmål 5 visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta inom det område som utbildningen avser.	Lärandemål 8 använda samhällsgeografiska begrepp och metoder för att analysera data och litteratur	Inlämningsuppgifter Studiehandledning anger att seminarium 2 examinerar lärandemål 1, 7 och 8 med en muntlig gruppdiskussion och en skriftlig inlämning	Bedömning Essän tillämpar samhällsgeografiska begrepp på ett tillräckligt (2,5 p) eller ett mycket bra sätt (5 p.)

Kursen **Vetenskaplig teori och skrivande** (TMG500) används som exempel på *constructive alignment* för Högskoleförordningens examinationsmål **Värderingsförmåga och förhållningssätt**: mål 6.1. Examinationsmålet uppfylls huvudsakligen genom kursplanens lärandemål 4, men även lärandemål 1, 6, 7 och 9 kommer in. Exemplet som lyfts här är kursens projekt, kallat PM, där studenterna gör ett förslag inför sitt kommande examensarbete. Studiehandledningen beskriver kursens lärandemål och i vilka kursmoment som dessa examineras (Bilaga 6a). I instruktionerna för projektet (Bilaga 6b) anges vilka lärandemål som omfattas med uppgiften. I betygskriterierna (Bilaga 6c) är sedan de olika delarna i projektet kopplat till högskoleförordningen (Tabell 3), vilka fungerar som en ”checklist” för studenterna när de utformar sitt PM, men också för lärarna som bedömer.

Tabell 3: Översikt över *constructive alignment* mellan examinationsmål, lärandemål, studiehandledning och betygskriterier. Se bilaga 6a, 6b och 6c för kursen Vetenskaplig teori och skrivandes studiehandledning och instruktioner till studenterna.

Högskoleförordning Värderingsförmåga och förhållningssätt	Kursplanen TMG500 Lärandemål	Studiehandledning (Bilaga 6a) och Uppgiftsinstruktioner (Bilaga 6b)	Betygskriterier (Bilaga 6c)

Examinationsmål 6.1 Visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga aspekter	Lärandemål 4 Sammanfatta och utvärdera vetenskaplig litteratur	Inlämningsuppgifter Studiehandledningen (Bilaga 6a) anger att forskningsförslaget (PM) examinerar lärandemål 2–5, 7 och 9. I projektet ingår även muntlig presentation och opposition, lärandemål 8.	Bedömning Betygsmatris (Bilaga 6c) Betyg A-F
---	--	--	---

Utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag

De två exemplifierade kurserna fungerar väl i praktiken, men kan ytterligare stärkas genom *constructive alignment* på följande sätt:

- I **Samhällsgeografi** (SBG021) är lärandemål 8 tydligt i instruktionerna och betygskriterierna, men lärandemål 7 bör förtydligas i instruktionerna och betygsbedömningen. Detta så att det inte är temat Hållbart samhälle utan det faktiska lärandemålet – *problematisera naturresursanvändningen i samhället* som examineras.
- **Vetenskaplig teori och skrivande** (TMG500) kan tydligare koppla lärandemålen i kursplanen till examinationsmål, samt att få en tydligare samstämmighet i formulering av lärandemål mellan kursplan, studiehandledning, projektinstruktioner och betygskriterier. En revidering av kursplanen är också önskvärd utifrån att kursen TMG500 är utformad för att vara akademigemensam med flertalet av akademins huvudområden, eftersom kursen gavs till alla tredjeårsstudenter vid ATM. Detta är inte längre fallet och genom att minska antalet huvudområden till de som ges vid ämnesavdelningen Datavetenskap och Samhällsbyggnad kan även en tydligare länkning uppnås mellan huvudområde och lärandemål.

1.3 Resultat

Detta avsnitt är bara relevant för utbildningar som pågått tillräckligt länge för att studenter ska ha haft möjlighet att fullfölja utbildningen.

Redovisa data för genomströmningen för utbildningen så långt det är möjligt, men som längst för examina som har avlagts under den senaste treårsperioden. Med genomströmning avses andel antagna som också avlagt examen. Den centrala kvalitetssamordnaren levererar data för genomströmningen till arbetsgruppen.

Skriv en kort reflekterande text som kommenterar och värderar genomströmningen. Reflektionen ska inkludera utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 200 ord)

I Tabell 4 redovisas genomströmningen för att ta sig igenom hela Samhällsplanerarprogrammet för årskullarna 2015–2018. En ganska stor andel av studenterna, 14–35 % och 20–46 %, har klarat av maximalt 60 hp respektive 120 hp för de redovisade årskullarna. Beräkningen är utförd på ”antal studenter med max 60 hp/120 hp” (rad 3 respektive rad 4, Tabell 4) delat med ”antal studenter som påbörjat introkurs och tagit poäng på programmet” (rad 2, Tabell 4). Följaktligen kommer de flesta av dessa studenter aldrig så långt som att ens påbörja examensarbetet. Vid en första anblick kan denna totala genomströmning verka låg. Men, enligt Universitetskanslersämbetet och SCB:s rapport

”Universitet och högskolor: Genomströmning på grundnivå och avancerad nivå till och med 2017/18” (5 UF 20 SM 1903) ligger genomströmningen (=Examensfrekvensen) på 41 % för studenter som tar ut examen inom tre år efter studierna normalt ska vara avslutade på det kandidatprogram de har blivit antagna till (och t.o.m. ännu lägre för utbildningar inom naturvetenskap och tekniska utbildningar, vilket Samhällsplanerarprogrammet till stora delar också innehåller). Sett i relation till dessa siffror är examensfrekvensen relativt god. Årskullarna 2015–2017 har presterat bättre än dessa siffror och årskullen 2018 har fram till juni 2024 på sig att puts siffrorna. För årskullarna 2015–2017 (dock ej 2018) framgår också att i stort sett alla studenter som har tagit alla kurser fram till examensarbetet också har avslutat detta.

Tabell 4. Antal studenter som påbörjat programmet samt genomströmning på programmet (data insamlat 2022-02-24).

	2015	2016	2017	2018
Antal studenter enligt centralt utsök i Ladok	49	35	37	36
Antal studenter som påbörjat introkurs och tagit poäng på programmet	46	35	35	34
Antal studenter [%] med max 60 hp	16 [35]	10 [29]	5 [14]	9 [26]
Antal studenter [%] med max 120 hp	21 [46]	14 [40]	7 [20]	12 [35]
Antal uttagna examina	23	15	17	9
Genomströmning (inkl. studenter som aldrig har tagit en enda poäng på programmet)	47 %	43 %	46 %	25 %
Genomströmning (student som har påbörjat introkurs och tagit poäng på progr.)	50 %	43 %	49 %	26 %
Genomströmning (exkl. stud med max 60 hp)	77 %	60 %	57 %	32 %
Genomströmning (exkl. stud med max 120 hp)	92 %	71 %	61 %	36 %
Genomströmning (exkl. stud med max 165 hp)	100 %	94 %	100 %	69 %

Detaljstuderars siffrorna i Tabell 4 ses ett rejält genomströmningstapp för årskullen 2018. Detta misstänker vi framför allt beror på att denna årskull var den första som drabbades hårt av Covid-19 pandemin. De läste i stort sett de sista 3 terminerna på distans. Många av dem saknar någon eller någon kurs i programmet. Det finns dock stora möjligheter att statistiken förbättras för denna grupp. Av 25 studenter från årskullen 2018 är 15 st. studenter fortsatt registrerade på examensarbetskursen men har ännu inte blivit godkända. Förutom pandemirelaterade orsaker beror en del av detta på att det ännu inte ens har gått ett år efter att de borde ha avslutat studierna (jämför när UKÄ och SCB:s statistik samlas in, dvs. inom tre år efter programmets slut). Det har centralt på HiG även tagits fram statistik på genomströmning på kursnivå (dvs. prestationsgrad: Totalt antal HÅP i % av totalt antal HÅS för respektive år). För åren 2018–2020 låg dessa på 87 %, 92 %, 87 % för respektive kalenderår (?) på programmet.

Utvecklingsmöjligheter och förbättringsåtgärder

Studenternas individuella genomströmning går igenom en gång om året (efter period 4) i syfte att ha inblick i genomströmning på såväl kurser som programmet, men även för att ge studenter möjlighet för en hjälpsam hand. Studenterna får en samlad information genom mejl om de saknar förkunskapskrav inför terminsstart och vad de måste vara uppmärksamma på under året. Särskilt bjuds studenter med låg andel avklarade kurser in till samtal om deras studier, t.ex. för att upprätta en individuell studiegång. Några studenter har tackat ja till erbjudandet och har idag en individuell studiegång.

- Årskull 2018 har en lägre genomströmning än tidigare år, vilket troligtvis är relaterat till pandemin, därför planeras en särskild uppföljning av dessa studenter göras under 2022.
- Arbetet med analys av genomströmningen kommer fortsätta att utföras på programnivå, men kan systematiseras på avdelnings- eller akademnivå.

- Det kan även arbetas med att få ett statistiskt underlag eller kontakt med studenter när de lämnar en utbildning. Här finns dock ett mörkertal eftersom inte alla studenter anmäler avbrott när de faktiskt lämnar en utbildning. Högskolan centralt bör här bidra med resurser för att göra uppföljande studier av vad som gör att studenter inte fullföljer sin utbildning.

2. Kvalitetsaspekt forskningsanknytning

Bedömningsgrunder

- *Det finns ett nära samband mellan utbildning och forskning*
- *Utbildningen vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund*

2.1 Förutsättningar

Beskriv kortfattat den forskning som bedrivs inom huvudområdet med relevans för utbildningen och hur den kommer till nytta för utbildningen. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 500 ord).

Beskrivning av relevans och nyttan

På Samhällsplanerarprogrammet undervisar forskarutbildade lärare med bakgrund i samhälls- och naturgeografi och inom samhällsplanering/arkitektur. Exempel på forskning som dessa har utfört med direkt relevans för utbildningen är rumsliga analyser för samhällsplanering (t.ex. multikriterieanalyser, naturkatastrofer, etc.), fjärranalys, socio-ekonomiska konsekvenser av hyreshusrenovering, hälsogeografi och trygghetsstudier i den fysiska planeringen. Forskningen är till nytta inom utbildningen, eftersom den ger tillämpbara exempel på samhällsutmaningar inom geografin och samhällsplanering. T.ex. översvämningskartering ger möjlighet för studenterna att få kunskaper och färdigheter i GIS-analyser, kunskaper om naturgeografins förutsättningar och dess påverkan på samhället samt hur samhällsplaneringen kan använda riskbedömning vid planering av den fysiska miljön och därmed förhoppningsvis minska samhällets sårbarhet vid en kommande översvämning genom en hållbar planeringsstrategi.

I Tabell 5 framgår vilka lärandemål i kursplanerna och kurslitteraturen som anger forskningsanknytning. Här syns det att utöver förmedling av egna forskningsresultat så förmedlas även andras forskningsresultat, t.ex. genom analys och diskussion av vetenskapliga artiklar och vetenskapliga texter i antologier. Kunskaper om forskningsmetoder och tillämpning av färdigheter i forskningsmetoder, som t.ex. dataanalys, referenshantering och forskningsetik ingår kontinuerligt, från den inledande kursen *Introduktion till samhällsplanering och geografi* (SBG111) fram till och med examensarbetet (SB295C, SB296C).

I Bilaga 1 framgår även indirekt exempel på den forskning som bedrivs och förmedlas till studenterna samt i vilka kurser. Dvs. i kurser med blå text förmedlas forskarnas egna forskningsresultat som har relevans för kursens tema.

Utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag

- Forskning med relevans och nytta för utbildningen varierar utifrån de anställda forskarnas forskningsområden. Huvudområdena geografi och samhällsplanering har inte sin egen forskningsgrupp utan ingår i den geospaciala informationsvetenskapliga forskargruppen. Forskarna kan avsluta sin anställning och ha mindre eller större forskningsprojekt som tar tid, vilket gör det viktigt att inte skriva lärandemål som endast kopplar direkt till nuvarande

personalresurser.

- Vi bör fokusera på att skriva lärandemål utifrån övergripande samhällsutmaningar, så att vi kan tillämpa den forskning som finns tillgänglig vid rådande tidpunkt.
- Vi kan i högre grad ta in forskare från närliggande huvudområden som resurs, t.ex. arkitektur, biologi, byggnadsteknik, lantmäteriteknik, kriminologi, sociologi, o.s.v.
- Forskarpresentationer ges på introduktionskursen och på vår Samhällsbyggnadsdag, men alla forskare är inte med varje år.
 - Vi kan ha forskarpresentationer från alla forskare en gång om året, så kunskapen om forskningen sprids till alla i årskullen.
- Samhällsbyggnadsdagen är en gemensam aktivitet med studenterna där vi bjuder in våra forskare, tidigare studenter från yrkeslivet och arbetsplatser. Tyvärr har denna aktivitet legat i dvala under pandemiåren, men nu håller vi på att planera in den igen.
 - Vi kan arbeta med att göra Samhällsbyggnadsdagen till ett permanent inslag.
- Studenterna på kandidatnivå är sällan aktiva i pågående forskning, vilket kan vara en utvecklingsmöjlighet. Tidigare har forskningsprojekten varit små till karaktären (t.ex. genomförs projekten inom ramen för den individuella forskarens avsatta procent i tjänsten för kompetensutveckling och forskning). I och med etableringen av forskarutbildningsämnet Geospatial informationsvetenskap och en samlande forskargrupp under samma namn har samarbete inom gruppen ökat och frågor såsom forskningsanknytning diskuterats. Även inrättandet av ett av högskolans fyra strategiska forskningsområden Hållbar stadsutveckling samt Urban studio (vilket är ett tvärvetenskapligt forskningsprogram inom hållbar stadsutveckling och leds av två av våra disputerade inom geospatial informationsvetenskap), finns det en bättre möjlighet att involvera studenterna. Redan nu skriver några studenter examensarbete i anknytning till handledarnas forskningsprojekt.
 - Vi kan arbeta med att koppla studenterna till aktiva forskningsprojekt, särskilt på examensarbetet. Det kan finnas möjlighet att studenterna t.ex. utför pilotstudier inom forskningsprojekt.
 - Doktorander kan inom ramen för sin tjänst genomföra undervisning. Genom att låta doktoranderna berätta om sin forskning för grund-, magister- och masterstudenterna kan nog fler studenter relatera lättare till forskning. Avståndet blir inte så stort när det är en annan student som berättar. Doktorander får presentera på engelska om nödvändigt, eftersom studenterna är vana vid engelskspråkig litteratur och utbytesstudenter i utbildningen.

Tabell 5. Forskningsanknytning direkt synlig i kursplanerna på Samhällsplanerarprogrammet. Samtliga kurser är på 7,5 hp utom examensarbetet, vilket är på 15 hp. Markering med * innebär att kursen innehåller läroböcker som vilar på vetenskaplig grund.

Period	Kurskod	Kurs	Specifik vetenskaplig litteratur (enl. kursplan)	Kursplanemål (M) / Kursplaneinnehåll (I) (samt i vissa fall var det behandlas)	Övrigt
1-1	SBG111	Introduktion till samhällsplanering och geografi		* M2: Förklara begreppet plagiarism och tillämpa regler för referering: föreläsning och övning: <i>föreläsning och övning</i> I: Vetenskapligt förhållningssätt: <i>föreläsningar</i> I: Akademiskt skrivande: <i>föreläsning och projekt</i> I: Grundläggande teoribildning inom samhällsplanering, kultur- och naturgeografi: <i>föreläsning och tillämpning i projekt</i>	Forsknings- och uppdragsdagen: presentation av forskning och uppdrag på avdelningen. Pass om akademiskt skrivande Koppling kan bli tydligare genom att ingå i lärandemålen och kurslitteraturen, men finns redan i kursgenomförande
1-1	SBG031	CAD och ritteknik för samhällsbyggnad			
1-2	SBG021	Samhällsgeografi		* M8: använda samhällsgeografiska begrepp och metoder I: Samhällsgeografiska metoder och GIS	Vetenskapliga artiklar inom de fem samhällsutmaningarna: hållbarhet, demografi, stadens dilemma, ekonomisk utveckling, geopolitik & naturresurser Skriva en argumenterande essä Leta en vetenskaplig artikel Lärandemål kan koppla mer till fokusen på begrepp i kursen
1-2	SBG041	Metoder för samhällsplanering och geografi		M2: beskriva antaganden och krav för statistiska test och forskningsmetoder M5: presentera data och dataanalys i vetenskapliga format M6: utvärdera resultaten av vetenskapliga metoder	
1-3	SBG051	Geografisk informationsteknik		*	En övning där två vetenskapliga artiklar behandlas
1-3	SBG091	Kartografi		*	
1-4	SBG071	Översiktsplanering		*	En forskningsartikel används som underlag för en övning
1-4	SBG061	Geovetenskap		*	Kursens projektinstruktioner och betygskriterier ställer krav på att minst en vetenskaplig artikel ska behandlas tillfredsställande Lärandemål och kursinnehåll bör revideras vid revision av kursplan
2-1	SBG382	GIS raster/vektor		* M4: sammanfatta och utvärdera vetenskaplig litteratur som behandlar Geografisk informationsteknik (GIT)	Seminarier där vetenskapliga artiklar från senaste året sammanfattas och redovisas Projektarbete kräver referering till minst en vetenskaplig artikel. Rapporten skrivs i form av vetenskaplig artikel
2-1	SBG081	Fysisk detaljplanering			
2-2	SBG131	Geovisualisering i byggd miljö		M6: beskriva nyckelbegrepp och forskning inom geovisualisering och modellering	
2-2	MIG309	Mobilitet och hållbara transporter		*	Föreläsare från forskningsprojekt är ett stående inslag i kursen. Övning i att skriva ansökningar.
2-3	SBG101	Miljöprocesser - bedömning, påverkan och konsekvenser		*	

2 – 3	SBG012	Fastighetsbildnings- teknik I		*		
2 – 4	SBG332	Hållbar samhällsplanering	Wheeler, Stephen M; Beatley, Timothy (senaste upplagan). Sustainable Urban Development Reader. Routledge (=antologi av vetenskapliga artiklar).			Dessutom används vetenskapliga artiklar för att läsa innan föreläsning och litteraturseminarium och skrivande av projektet Forskningsanknytningen behöver tydliggöras i kursmål- och kursinnehåll. Det framgår dock i betygskriterierna
2 – 4	SBG322	Stadens sociala geografi	Utvalda vetenskapliga artiklar	*	M1: beskriva centrala begrepp och teorier inom den urbana socialgeografin: <i>Föreläsningar och övningar</i> M4: tillämpa kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder för att analysera stadens sociala processer: <i>övning</i> M5: självständigt skriva akademiska essäer inom aktuella forskningsämnen i urban socialgeografi: två skrivna essäer I: I: forskningsperspektiv inom urban socialgeografi: <i>Föreläsningar och projekt</i> I: Samhällsgeografiska metoder: <i>övningar och projekt</i> I: Akademiskt skrivande: <i>essä</i>	Kursen har stort innehåll av forskning, både i lärandemål och innehåll M: förklara etiska implikationer av socio-spatiala processer i staden/I: Etiska perspektiv: <i>föreläsningar och övningar tar upp forskningskontexten av detta</i> Evt. förändringar: boka möten med forskare inom ämnesområdet?
3 – 1	SBG352	Naturgeografi		*	M5: utvärdera och summera vetenskaplig litteratur inom ämnesområdet: <i>Seminarium, Projekt</i>	Vetenskapliga artiklar ges för litteraturseminarium och projekt Behöver tydliggöras i kursens innehåll samt kvantifieras i studieguide och betygskriterier hur M5 examineras.
3 – 1	SBG342	Gestaltning inom byggd miljö		*		Forskningsanknytning bör kanske läggas till i framtida kursplan, t.ex. färgteori/miljöpsykologiska aspekter/platsens förutsättningar
3 – 2	SBG513	Urban teori	LeGates, Richard & Stout, Fredric (senaste upplagan). The City Reader. Routledge. (=en antologi av vetenskapliga artiklar)		M1: diskutera och kritiskt granska nyckelbegrepp och idéer som bidragit till samtidens urbanteoretiska utveckling: <i>föreläsning, Seminarier och essäskrivande</i> M2: kritiskt granska vetenskapliga texter inom urbanteorin: <i>Seminarier och essäskrivande</i> M3: diskutera urbanteoretisk forskning: <i>Seminarier och essäskrivande</i> I: Hur har olika teoretiska utgångspunkter format samhällsplaneringen: <i>Föreläsningar och seminarier</i> I: En översikt av urbanteorins historia och samtida utveckling: <i>seminarier</i> I: Aktuell forskning om stadsutveckling: <i>seminarier och essäskrivande</i>	Vetenskapliga artiklar i skrivande av argumenterande essä M: Tillämpa olika metoder för analys av det sociala och fysiska stadsrummet <i>/Metodologiska frågor: övningar: Innebär forskningsbaserade metoder</i> Evt. förändring av framtida kursplan: Inlägg från forskare och diskussioner kring metodval
3 – 2	SBG553	Fjärr- och GIS-analys		*	M7: sammanfatta och utvärdera vetenskaplig litteratur	Projektarbetet kräver referenser till minst två vetenskapliga artiklar
3 – 2	TMG500	Vetenskaplig teori och skrivande		*	M1: beskriva grundläggande vetenskapsteoretiska begrepp: <i>Föreläsningar, Seminarium</i> M2: välja lämpliga metoder baserat på forskningsfrågor: <i>Föreläsningar, Seminarium, Projekt</i> M3: använda vetenskapliga databaser för att hitta relevant litteratur: <i>Övningar, Projekt</i> M4: sammanfatta och utvärdera vetenskaplig litteratur: <i>Projekt</i> M6: ge exempel på skillnaden mellan god forskning och plagiarism: <i>Föreläsningar,</i>	Kursens projektinstruktioner och betygskriterier ställer krav på att minst fem vetenskapliga artiklar ska behandlas tillfredsställande

				<p><i>Seminarium, Övningar</i> M7: skriva en artikel (enligt vetenskaplig mall) baserad på en litteraturoversikt: <i>Föreläsningar, Projekt</i> M9: producera en projektplan för ett examensarbete: <i>Föreläsningar, Projekt</i> I: Vetenskapliga förhållningssätt I: Forskningsplanering I: Vetenskapliga databaser (abstracts, fulltext, citeringsindex) I: Vetenskapligt skrivande</p>		
3 – 3	SBG542	Naturkatastrofer och riskbedömning	Paleo, Urbano Fra (Red.) (senaste upplagan). <i>Building safer communities: Risk governance, spatial planning and responses to natural hazards</i> . IOS Press. (=antologi av vetenskapliga artiklar). Vetenskapliga artiklar och utdelat material	*		<p>Vetenskapliga artiklar behandlas i seminarier (minst en ska behandlas per seminarierapport) och projekt Kursplanens lärandemål och innehåll behöver uppdateras, så att det överensstämmer med kursens genomförande Lärarnas egen forskning utgör stora delar av kursinnehållet</p>
3 – 3	SBG563	Demokrati och etik i samhällsplaneringen		<p>* M1: använda vetenskapliga metoder som analyserar etiska och demokratiska utmaningar inom samhällsplanering I: Vetenskapliga metoder</p>		<p>Vetenskapliga artiklar inom ämnesområden används i kursen M: Diskutera etiska problem och lösningar inom samhällsplanering med olika grupper: Görs med forskningsanknytning i seminarier I: Politisk filosofi och etik: Görs med forskningsanknytning i seminarier, tentamen, etc. Evt. tydliggöra i kursplanen kopplingen mellan teori och praktik eftersom det är det kursen handlar om</p>
3 – 3	SBG362	Regional utveckling		<p>* M5: tillämpa aktuell ekonomisk geografisk teori för att analysera en regions utvecklingsförutsättningar: <i>Projekt</i> I: Klassiska och samtida teorier om lokalisering: <i>Föreläsningar och seminarier</i> I: Vetenskaplig och politisk debatt inom området: <i>Diskussion seminarium</i></p>		<p>Vetenskapliga artiklar i skrivande av projektet och i diskussion i seminariet M: sammanfatta och tillämpa litteratur inom ämnesområdena regional planering och regional utveckling. <i>Föreläsningar med forskningsanknytning</i> M: tillämpa statistiska metoder för att analysera en regions utvecklingsförutsättningar. <i>Labbar med forskningsanknytning</i> Forskningsanknytningen behöver tydliggöras i kursmål- och kursinnehåll Betygskriterier i studiehandledningen är tydligt om vetenskaplig anknytning (projekt) Projektrapporten skrivs i form av vetenskaplig artikel</p>
3 – 4	SB295C SB296C	Examensarbete för filosofie kandidat i geografi resp. samhällsplanering	Day, R.A. & Gastel, B. How to write and publish a scientific paper. Cambridge university press. Walliman, N. Your research project. SAGE.	<p>* M3: skriva en uppsats enligt etablerad vetenskaplig tradition: <i>Uppsats</i> M4: uppvisa god informationskompetens, inkluderande förståelse av relevant vetenskaplig litteratur inom geografi såväl som att i uppsatsen kunna använda denna på ett korrekt sätt: <i>PM, Uppsats, Opposition, Presentation, Poster</i> M5: producera en poster (motsvarande vetenskapliga konferensposter) som innehåller de viktigaste slutsatserna av examensprojektet: <i>Poster</i></p>		<p>Krav på minst fem vetenskapliga artiklar i PM resp. uppsats anges i både instruktioner och vid examination</p>

* Innehåller läroböcker som vilar på vetenskaplig grund

Belys kortfattat i vilken omfattning utbildningens kurslitteratur och det som förmedlas till studenterna vilar på vetenskaplig grund och/eller beprövad erfarenhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 200 ord)

Beskrivning

I de flesta kurserna ingår kursböcker baserade på vetenskaplig forskning och/eller beprövad erfarenhet samt att i några kurser analyserar och diskuterar studenterna vetenskapliga artiklar. Färdighetskurser har inte alltid vetenskaplig litteratur, men dock handböcker/riktlinjer i beprövad erfarenhet.

I Tabell 5 anges specifik vetenskaplig litteratur per kurs, både det som syns i kurslitteraturen och i det vetenskapliga innehållet i kursen.

Utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag

- I kursplanernas litteraturlista kan det vara svårt att utläsa kurslitteraturens koppling till vetenskaplig grund, t.ex. antologier med vetenskapliga artiklar. Litteraturlistan har ibland otydlig formulering av litteratur som byts ut från år till år. Här kan det framgå tydligare att t.ex. Övrig litteratur är lika med Övrig vetenskaplig litteratur eller att det i Internetreferenser faktiskt ingår länkar till vetenskapliga artiklar.
 - Vi måste förtydliga generaliserade formuleringar i kurslitteraturlistor, så att det framgår om litteraturen är av allmän, handboks- och/eller vetenskaplig karaktär. Utbildningsutskottet som hanterar kursplaner och litteraturlistor kan uppdras att bevaka att formuleringar är tydliga med avseende på vilken typ av litteratur som anges.
- Progression inom huvudområdena i kurserna bör också speglas i tillämpningen av den vetenskapliga kurslitteraturen, så att studenterna t.ex. får texter i vetenskapliga antologier på mer grundläggande kurser och vetenskapliga artiklar på fortsättningskurser, eller genom en kombination. Tidigare har vi inte fokuserat på genomgång av kurslitteraturens progression i kurserna i samband med kursplaneändringar.
 - Vi bör gå igenom kurslistornas vetenskapliga progression i det kommande arbetet med ändring av utbildningsplanen. Ett möjligt problem kan vara tillgång till litteraturen för studenterna.

Redovisa andelen lärare som är forskarutbildade och i vilken omfattning de deltar i undervisningen på programmet genom att hänvisa till den tabell som bilagts till punkten 1.1 *Förutsättningar* (den innehåller relevant data).

Kommentera kortfattat forskningsanknytningen i utbildningen utifrån lärarresurserna, vilka utvecklingsbehov som finns och utbildningens långsiktiga kompetensförsörjningsplan (cirka 200 ord)

Lärraresurser

I Bilaga 1 redovisas de lärare som har erfarenhet från forskarutbildning och som undervisar på Samhällsplanerarprogrammet. Dessutom redovisas ungefärlig omfattning av undervisningen på programmet. Totalt undervisar ca 11 lärare varav sju är disputerade (inkl. en professor och en docent) och två under pågående forskarutbildning. I Tabell 5 framgår också att utbildningsprogrammen till stor del genomsyras av forskningsanknytning, där de undervisande lärarna förmedlar aktuella forskningsresultat till studenterna. Dessutom nyttjar lärare i hög grad möjligheten att inkludera egna forskningsresultat i undervisningen (blå text i Bilaga 1). Lärarna har huvudsakligen forskning inom natur- och samhällsgeografiområdet, men ofta med tillämpning inom samhällsplaneringen, t.ex. översvämningar, hälsa och boende. En lärare forskar specifikt inom samhällsplanering och arkitektur.

Utvecklingsbehov och långsiktig kompetensförsörjningsplan

- Lärarnas kompetenser är efterfrågade av andra utbildningsprogram, vilket gör att den möjliga tiden för studenternas forskningsanknytning på Samhällsplanerarprogrammet totalt sett blir mindre. Orsaken är att en del lärare har mest undervisning på Samhällsplanerarprogrammet pga. ämneskompetens, medan andra lärare även täcker in ämneskompetens på andra program inom avdelningen och akademien. Utfallet blir att lärraresurser inte enbart arbetar för ett utbildningsprogram. Bättre koordinering av lärare som arbetar med ämneskompetens på flera utbildningsprogram behövs på avdelningsnivå eller för kurser som samläses vid flera utbildningsprogram.
- I samband med kommande revision av programmet kommer en ny kurs att tas fram, alternativt nytt kursinnehåll i existerande kurs, i syfte att ta tillvara forskningen som bedrivs av vår professor.
- Två lärare är under forskarutbildning och kan i framtiden ge ytterligare tillskott till forskningen utan behov för rekrytering.
- Lärarna forskar inom huvudsakligen natur- och samhällsgeografi med tillämpning i samhällsplaneringen, vilket skulle kunna ses som en svaghet för huvudområdet samhällsplanering. Det ska dock poängteras att de flesta Samhällsplanerarprogram i Sverige oftast har *kulturgeografi eller samhällsgeografi* som huvudområde och därmed en forskaranknytning till geografin, så denna starka koppling till geografi är inte ovanlig, utan snarare önskvärd och nödvändig (Tabell 6).

Tabell 6. Huvudområden inom liknade program i Sverige

Högskola/Universitet	Programnamn	Huvudområden
Göteborgs universitet	Inriktning på Geografi, kandidatprogram	Geografi
Umeå universitet	Samhällsplanerarprogrammet	Kulturgeografi med inriktn. samhällsplanering
Karlstads universitet	Samhällsplanerarprogrammet	Kulturgeografi, statsvetenskap, sociologi
Örebro universitet	Samhällsplanerarprogrammet	Kulturgeografi
Lunds universitet	Kandidatprogram i samhällsplanering	Samhällsgeografi
Uppsala universitet	Samhällsplaneringsprogram	Samhällsgeografi
Uppsala univ. (Gotland)	Kandidatprogram i samhällsplanering - miljö, resurser och globalisering	Samhällsgeografi
Linköpings universitet	Kandidatprogram i samhällsplanering	Samhällsplanering
Stockholm universitet	Samhällsplanerarprogrammet	Samhällsplanering
Malmö universitet	Stadsbyggnad, stadsutveckling och planering	Byggd miljö
Högskolan Dalarna	Bygg- och samhällsplanerarprogrammet	Samhällsbyggnadsteknik
Blekinge tekn. högskola	Fysisk planering	Fysisk planering

- Vi bör dock fortfarande arbeta med att öka möjligheterna för forskning om praktisk fysisk planering. En relativ nyanställd lektor med kompetens i arkitektur har redan ökat forskningen inom området.
 - Högskolan skulle kunna underlätta möjligheten för redan anställda att gå vidare till forskarutbildning inom samhällsplanering genom att t.ex. ge utrymme i tjänsteplaneringen för fortbildning.
 - Vi kan ytterligare föra diskussioner om praktikmöjligheter/samarbeten på/med kommuner och andra aktörer, vilket skulle kunna leda till t.ex. industridoktorander/industriforskare.
- Nyrekrytering är på gång inom geografi och geospatial informationsvetenskap, med önskvärd inriktning geovetenskap och GIS, pga. att en anställd ska sluta.
 - Rekryteringen avser en adjunkttjänst, så här kan det också arbetas med möjlig framtida forskarutbildning eller beprövad erfarenhet.
- Anställda med forskarutbildning kan behöva fortsätta sin forskarkarriär mot t.ex. docent.
 - Det bör uppmärksammas karriär inom forskning vid tjänsteplanering.
- Vi har en profil inom geografi inkl. GIS och samhällsplanering, där övriga utbildningar i landet oftare ligger inom kultur/samhällsgeografi eller fysisk planering, så här finns en bra möjlighet att marknadsföra och ytterligare stärka vår unika profil gentemot liknade program.
- Vi har ett nätverk för Samhällsplanerarutbildningar i Sverige som har ett årligt möte. Just nu arbetar nätverket med att samla ihop fristående kurser som kan läsas av studenter från andra lärosäten och föreläsningar som lärare kan ge till andra lärosäten. Här finns också resurser som kan användas inom programmet.
- Vid utlysningar av tjänster kan det lyftas fram att det är meriterande att kunna forskningsanknyta utbildningen, den sk. *research-teaching nexus*.

2.2 Processer

Beskriv de forskningsliknande aktiviteter som studenterna på utbildningsprogrammet ägnar sig åt. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 200 ord)

Beskrivning

Studenterna introduceras redan i introduktionskursen (SBG111) till forskning, framför allt med avseende på vilka källor forskning publiceras i och hur dessa artiklar normalt är uppbyggda samt forskningsetik. Forskningen som pågår på avdelningen presenteras även till studenterna.

I och med den tredje kursen på programmet, *Metoder för samhällsplanering och geografi* (SBG041), kickstartar studenterna med forskningsrelaterade metoder. Därefter löper forskningsanknytningen som en röd tråd genom hela programmet. Kurserna är bl.a. uppbyggda av övningar (innehållande forskningsmetoder), seminarier och projekt, vilka oftast redovisas skriftligt i form av rapporter enligt vetenskaplig artikelmall där även vetenskapliga referenser ingår.

Ett annat exempel är att andras forskningsresultat används som kurslitteratur på seminarier med särskilda teman, t.ex. kursprogressionen inom samhällsgeografi: *Samhällsgeografi* (SBG021) – *Stadens sociala geografi* (SBG322) – *Urban teori* (SBG513). I *Samhällsgeografi*, år 1, finns

populärvetenskapliga texter inom hållbar utveckling och studenterna ska skriva en akademisk essä och använda vetenskapliga referenser. I *Stadens sociala geografi*, år 2, fortsätter studenterna skriva en akademisk essä, men kraven höjs när det gäller struktur, språk, innehåll och vetenskapliga referenser. I *Urban teori*, år 3, skriver studenterna också akademiska essäer, men återigen så höjs nivån för struktur, språk, innehåll och vetenskapliga referenser och det kompletteras med seminarier kring vetenskapliga artiklar inom kursens tema.

Mot slutet av utbildningen ställs ännu högre krav på forskningsanknytning. De mer teoretiska kurserna strax före examensarbetet kräver till exempel att ett visst minimumantal av vetenskapliga artiklar granskas och behandlas (exempelvis kursen *Vetenskaplig teori och skrivande*, TMG500). Utbildningen avslutas med ett examensarbete (SB295C, SB296C), som kan likställas med ett riktigt forskningsprojekt under en begränsad tidsperiod på 10 veckor, där höga krav ställs på att det utförda projektet utförs enligt vetenskaplig god sed.

Utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag

- De forskningsliknande aktiviteterna har växt fram under åren genom diskussioner inom kollegiet, men ofta följer aktiviteterna samma lärare eller den som har kursansvar samt lärandemålen på kursplanen.
 - Vi kan arbeta med att få en överblick över alla forskningsliknande aktiviteter, så att vi i samband med uppdatering av utbildningsplanen får tydligare progression på forskningsaktiviteter genom programmet och får tydligt identifierat om vi har en lucka i forskningsaktiviteter.

Beskriv hur och när lärare förmedlar egna och andras aktuella forskningsresultat till studenterna. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 200 ord)

Förmedling av forskningsresultat

Av Tabell 5 framgår av både lärandemål och innehåll i kurserna att forskningsanknytningen på programmet redan med avseende på rent ämnesmässigt innehåll är omfattande. Lägg därefter till informationen i Bilaga 1, och det framgår att de forskarutbildade lärarna dessutom tar upp sina egna forskningsresultat i kurserna. Detta sker redan i och med den första kursen där studenterna får inspirationsföreläsningar av några av lärarna och deras forskning. Lärarnas erfarenheter som forskare och exempel från deras egen forskning berikar flertalet av kurserna.

Inom huvudområdet geografi är *Geovetenskap* (SBG061) och *Naturgeografi* (SBG352) fulla av lärares forskningsresultat. Hydrologi- och fluvialgeomorfologidelarna baseras på tidigare forskning hos en av lärarna. Motsvarande gäller också för glaciologi och glacialgeomorfologi fast för två andra lärare.

Forskning i översvämningsmodellering och kartering bedrivs av några av lärarna, så därför ingår detta som naturliga inslag i kursen *Naturkatastrofer och riskbedömning*. I denna kurs kombineras naturriskerna med GIS-analyser, vilket också tillhör forskningen på avdelningen. Två av GIS-kurserna, *GIS raster/vektor* och *Fjärr- och GIS-analys*, innehåller t.ex. spatiala multikriterieanalyser vilket kopplas direkt till lärarnas egen forskning.

Landskapsanalys och platsens historia som forskningsområde hos en av lärarna (disputerad inom glacialgeomorfologi) är ett annat exempel. En landskapsanalys är en systematisk kartläggning av ett avgränsat geografiskt område, som ska ge en helhetsbild av landskapets huvudsakliga innehåll, dess karaktär, funktioner och värden över tid. Landskapsanalys (eller landskapskaraktärsanalys) är en viktig del inom översiktsplaneringen, där t.ex. dalgångar, höjder, terrängtyper, sjösystem, floder och markanvändning spelar stor roll för planering av lokalisering av samhällen, vägar och järnvägar, vindkraftsparker, etc. Grunderna tas bl.a. upp i *Introduktion till samhällsplanering och geografi* (SBG111) där kursplanens lärandemål 8 "beskriva Sveriges kultur- och naturgeografiska landskap" exemplifieras med vad landskap är, hur begreppet vuxit fram över tid, Europas landskapskonvention, toplingvistik, etc. Utifrån kurslitteraturen (Bonnetts "What is Geography?") diskuteras bl.a. miljödeterminism. Landskapsanalysen återkommer sedan i *Geovetenskap* (SBG061) där lärandemålet 5 "beskriva landskaps- och landformsbildande processer med fokus på svenska förhållanden" exemplifieras med den egna forskningen inom glacialgeomorfologi bedriven i svenska fjällen och Wales. Ytterligare fördjupning inom landskapsanalys ges i *Naturgeografi* (SBG352) där studenterna bl.a. får föreläsning om paleoglaciologi och glaciala rekonstruktioner med exempel från lärarens egen forskning. Ett litteraturseminarium med vetenskapliga artiklar på kursen behandlar även detta ämne (lärandemål 5 "utvärdera och summera vetenskaplig litteratur inom ämnesområdet"). Kursens projekt går ut på att utifrån litteratursök, geografiska data, fältbesök med inmätning och insamling av eget data göra en geomorfologisk kartering över naturreservatet Billudden i norra Uppland, med tillhörande rapport som beskriver landskapets utveckling över tid och konsekvenser för samhället. (Detta svarar mot lärandemål 4 "beskriva kopplingen mellan naturgeografiska processer, inklusive förändringar av dessa, och det hållbara samhället"). Studenterna tränas på så sätt i att planera, genomföra och redovisa en mindre studie enligt vetenskapligt god sed.

Inom huvudområdet samhällsplanering används en lärares forskning inom t.ex. trygghet i samhällsplaneringen och urbana miljöer i kurser som *Gestaltning i byggd miljö* (SBG342) och *Urban teori* (SBG513).

Dessutom finns det, kanske lite mer oväntat, tillämpning och koppling till flera av lärarnas ämnesdidaktiska forskning i form av pedagogiska inslag och uppgifter. T.ex. i kursen *Geovetenskap* (SBG061) där exkursionen utnyttjas för att se hur inre motivation och det pedagogiska begreppet *flow* kan användas för ökat lärande.

Utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag

- Förmedling av forskningsresultat har växt under åren, allt eftersom de anställda i högre och högre grad har deltagit i forskning. Detta har kommit naturligt, tack vare t.ex. etableringen av forskningsområdet Geospatial informationsvetenskap och Urban Studio. Det betyder dock att förmedling av forskningsresultat varierar beroende på lärare och deras forskningsämne och nivå av forskningsaktivitet.
 - Vi kan arbeta med att få en överblick över förmedlingen av forskningsresultat i samband med uppdatering av utbildningsplanen, så att vi kan arbeta in en progression, t.ex. genom kurslitteraturen på kursplanerna och kursprogressionen genom programmet.
 - Vi behöver dock hålla den forskningsvetenskapliga progression relativt bred inom

geografin och samhällsplaneringen, så att den täcker in variationen som uppstår beroende på de just för tiden anställda lärarnas forskningsteman och projekt.

Beskriv hur och när studenterna är aktiva i pågående forskningsprojekt. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 200 ord)

Deltagande i forskningsprojekt

Det är framför allt i examensarbetena som studenterna har möjlighet att göra studier som är anknutna till pågående forskningsprojekt. Utifrån studentens intresse försöker vi matcha handledningen till lärare som bedriver forskning inom det aktuella området. I de flesta av dessa fall kommer studenten att kunna ta del av projektens senaste landvinningar och få lite extra skjuts med koppling till relevant vetenskaplig litteratur. Examensarbetena kan fungera som parallella extrastudier som annars inte skulle ha kunnat utföras. I flera fall har studenternas resultat sedan lett till något som forskningsprojekten också kan bygga vidare på.

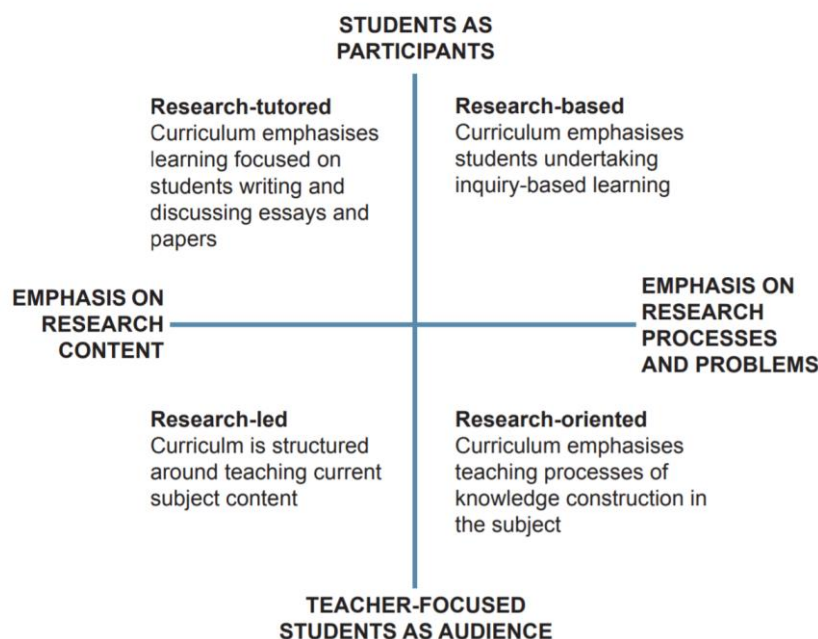
Återkommande genom åren har också varit att pågående forskningsprojekt nyttjar studenterna som respondenter i enkätundersökningar, för att få en slags referensnivå med stabila och trovärdiga svar. Fördelen med detta är att svar från studenter från olika årskurser också ganska väl motsvarar hur personer på till exempel en myndighet med bakgrund från andra utbildningar skulle svara. Detta är dock en mer sporadisk företeelse och starkt beroende på pågående forskningsprojekt.

Utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag:

- Deltagande i forskningsprojekt är mer av sporadisk karaktär beroende på pågående projekt och studentens intresse inför ämnesval och innehåll för examensarbetet. Det kan diskuteras hur detta ska tillämpas inom verksamheten eftersom det är en grundutbildning. Lärare inom programmet undervisar mer än de forskar, så hur mycket utrymme finns det beroende på projektets ämne och metod? Ska studenterna vara aktiva under sin grundutbildning i forskningsprojekt och om ja på vilket sätt? Datainsamling? Analys och diskussion? Vetenskaplig produktion?
 - Kollegiet bör diskutera vad som är möjligt och på vilket nivå som är rimlig för att få aktivt deltagande av studenter på grundutbildningen.

Analysera hur utbildningsprogrammets kurser placerar sig i modellen för forskningsanknytning av Jenkins & Healey (2005) nedan. Fyll i tabellen i tabellen nedan och uppskatta, för varje programkurs, hur stor andel av kursen (beakta främst lärandemål men även innehåll och examinationsformer) som faller inom respektive kvadrant i modellen. Tabellen kan läggas som bilaga till självvärderingen. Om ni vill kan ni i tillägg illustrera kursernas placering i modellen grafiskt.

Notera att vi har valt att göra en egen tabell, se Tabell 7.

Hämtad från [Jenkins, A., & Healey, M. \(2005\). Institutional Strategies to Link Teaching and Research. York: The Higher Education Academy.](#)

Kommentera kortfattat utbildningsprogrammets forskningsanknytning utifrån analysen, reflektera över utvecklingsbehov och hur forskningsanknytningen kan utvecklas (cirka 400 ord)

Tolkning av Jenkins och Healey

Hur Jenkins och Healeys fyrfältsmatris ska användas är öppet för viss tolkning. Det framgår dock tydligt att x-axeln avser en övergång från ett forskningsinnehåll i form av ämnets fakta, teorier, forskningsresultat etc. (vänstra sidan av diagrammet) till ett fokus på forskningsaktiviteter i form av t.ex. hur själva utförandet av forskningsmetoderna går till (högra sidan av diagrammet). Likaledes framgår att y-axeln visar hur studenterna är passiva mottagare av kunskap (nedre delen av diagrammet) till att fungera som aktiva deltagare (övre delen av diagrammet). Mer problematiskt blir det att kunna placera in en viss kurs i diagrammet. Delar av en kurs kan t.ex. placeras i det övre vänstra hörnet, medan andra delar i samma kurs kan placeras i det nedra högra hörnet. För att illustrera sådana möjligheter har vi valt att använda symboler med utstickande "ben" (jmf Berglund et al., 2019), Figur 5. Ett annat problem är att graden av forskningsanknytning varierar mellan olika kurser, även om de är placerade i en och samma kvadrant. För att illustrera dessa skillnader har vi valt att ge symbolerna olika färgmättnad. Det kan också diskuteras om ett utbildningsprogram måste innehålla kurser i alla kvadranter och om någon kvadrant anses vara viktigare än andra, samt att det finns någon slags progression med avseende på forskningsanknytning genom programmet och att detta synliggörs genom diagrammet. Ett exempel på sådan progression och svårigheten att placera in kurser i diagrammet kan illustreras av forskningsanknytning med avseende på forskningsmetoder. Även om det finns en specifik metodkurs (t.ex. *Metoder för samhällsplanering och geografi*, SBG041, i Samhällsplanerarprogrammet) återfinns största delen av undervisning om metoder i övriga kurser, men där som kortare relevanta moment för att kunna klara av kursens

övriga lärandemål.

Resultat

Kurserna som har forskningsanknytning ligger relativt väl utspridda i Jenkins och Healeys (2005) fyrfältsmatris (Tabell 7 och Figur 5). Ett generellt progressionsmönster kan ses där både kursnivån och graden av forskningsanknytning ökar när man rör sig snett uppåt höger i diagrammet; från *Research-led* över *Research-oriented* och *Research-tutored* till *Research-based*. Detta stämmer väl överens med många kandidatutbildningar i geografi (jmf Jenkins et al., 2005). Vi har valt att inte lägga in kurser som inte har någon eller mycket liten forskningsanknytning i diagrammet, för att inte tvinga in något i ett system där det inte hör hemma. Detta eftersom programmet till sin natur också är mycket tillämpat. Studenterna ska efter examen direkt kunna tillämpa sina kunskaper på arbetsmarknaden och därför är några kurser nästan helt inriktade på ”verktygsfärdigheter”, vilket sedan också utnyttjas för att komma ännu längre i de mer forskningsanknutna kurserna än vad som annars skulle vara möjligt.

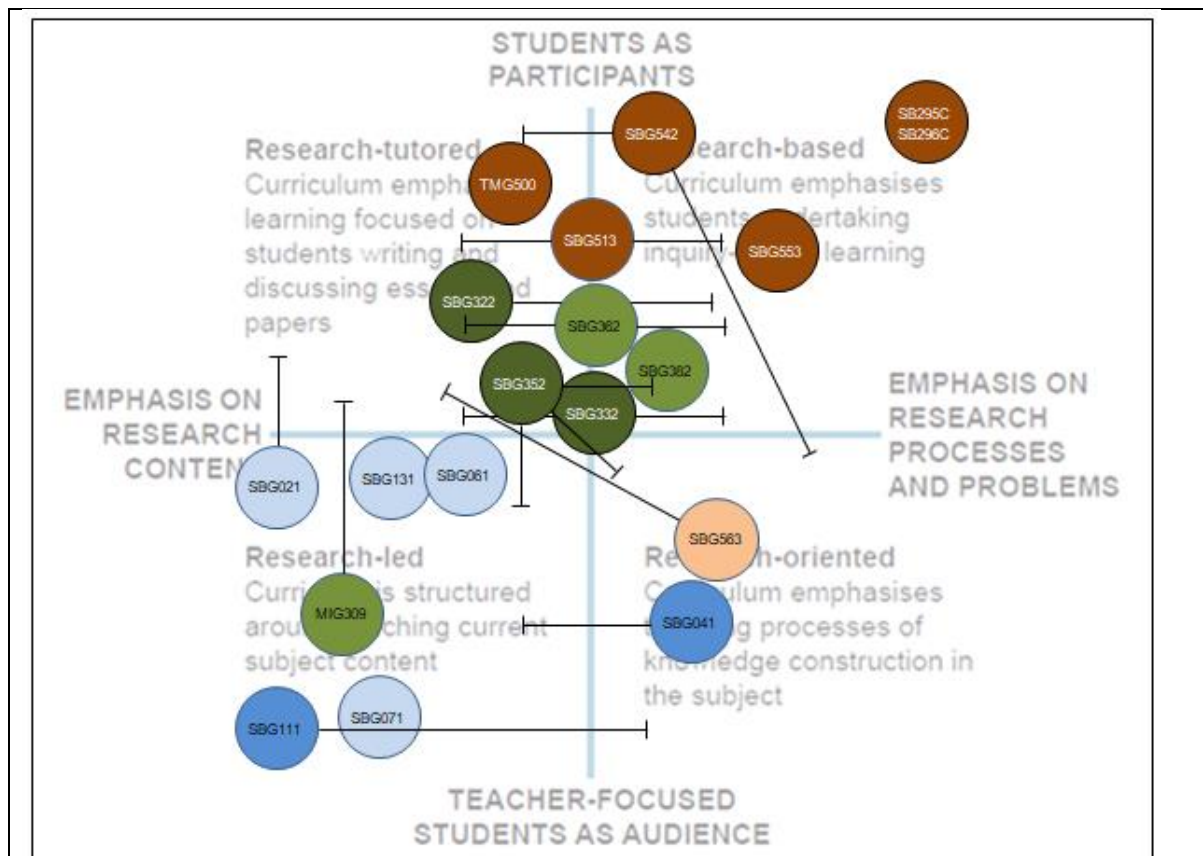
Tabell 7. Placering av programmets kurser i Jenkins och Healeys (2005) forskningsanknytningsmodell.

Kurskod	Kurs	Kursnivå	Kursansvarig	Forsknings-anknytning	Kvadrant	Ben i andra kvadranter
SBG111	Introduktion till samhällsplanering och geografi	Grundkurs	jmk	Mellan	Led	Ori.
SBG031	CAD och ritteknik för samhällsbyggnad	Grundkurs	tjo	Ingen		
SBG021	Samhällsgeografi	Grundkurs	jmk	Liten	Led	Tut. & Ori.
SBG041	Metoder för samhällsplanering och geografi	Grundkurs	peanon	Mellan	Ori.	Led
SBG051	Geografisk informationsteknik	Grundkurs	anwmer	Mycket liten		
SBG091	Kartografi	Grundkurs	peanon	Mycket liten		
SBG071	Översiktsplanering	Grundkurs	heygrw	Liten	Led	
SBG061	Geovetenskap	Grundkurs	evasan	Liten	Led	Tut.
SBG382	GIS raster/vektor	Fortsättningskurs	anwmer	Mellan	Bas.	
SBG081	Fysisk detaljplanering	Grundkurs	heygrw	Ingen		
SBG131	Geovisualisering i byggd miljö	Grundkurs	tjo	Liten	Led	
MIG309	Mobilitet och hållbara transporter	Fortsättningskurs	Extern	Liten	Led	Tut.
SBG101	Miljöprocesser - bedömning, påverkan och konsekvenser	Grundkurs	heygrw	Mycket liten		
SBG012	Fastighetsbildningsteknik I	Grundkurs	sinskf	Ingen		
SBG332	Hållbar samhällsplanering	Fortsättningskurs	asaiql	Stor	Tut. & Bas.	
SBG322	Stadens sociala geografi	Fortsättningskurs	jmk	Stor	Tut.	Bas.
SBG352	Naturgeografi	Fortsättningskurs	evasan	Mellan	Tut.	Led, Bas. & Ori.
SBG342	Gestaltning inom byggd miljö	Fortsättningskurs	asaiql	Mycket liten		
SBG513	Urban teori	Fördjupningskurs	jmk	Stor	Tut.	Bas.
SBG553	Fjärr- och GIS-analys	Fördjupningskurs	naylim	Mellan	Bas.	
TMG500	Vetenskaplig teori och skrivande	Fördjupningskurs	evasan	Stor	Tut.	
SBG542	Naturkatastrofer och riskbedömning	Fördjupningskurs	evasan	Stor	Bas.	Tut. & Ori.
SBG563	Demokrati och etik i samhällsplaneringen	Fördjupningskurs	jmk	Mellan	Ori.	Tut.
SBG362	Regional utveckling	Fortsättningskurs	asaiql	Mellan	Tut. & Bas.	
SB295C	Examensarbete för filosofie kandidat i geografi resp.	Fördjupningskurs	evasan	Stor	Bas.	
SB296C	Samhällsplanering	Fördjupningskurs	evasan	Stor	Bas.	

Fördjupningsnivåer: Grundkurs / Fortsättningskurs / Fördjupningskurs

Forskningsanknytningsnivåer: Ingen / Mycket liten / Liten / Mellan / Stor

Kvadranter: Research led (Led) / Research oriented (Ori.) / Research tutored (Tut.) / Research based (Bas.)

Forskningsanknytning	Kursnivå			Ingen/mycket liten forskningsanknytning
	Liten	Mellan	Stor	
Grundkurs	SBG021	SBG061	SBG101	SBG031, SBG051, SBG091, SBG081, SBG101
Fortsättningskurs	SBG309	SBG322	SBG362	SBG012, SBG342
Fördjupningskurs	SBG563	SBG513	SBG542	

Figur 5. Placering av Samhällsplanerarprogrammets kurser i Jenkins och Healeys (2005) modell.

Exempel på hur forskningsanknytning förändras genom kursprogression:

Progression inom samhällsgeografi

- Grundkurs *Samhällsgeografi* (SBG021): Research-led med ben i Research-tutored
- Fortsättningskurs *Stadens sociala geografi* (SBG322): Research-tutored mot Research-based nära origo
- Fördjupningskurs *Urban teori* (SBG513): Research-tutored mot Research-based, men nu mot toppen av y-axeln.

Progression inom naturgeografi

- Grundkurs *Geovetenskap* (SBG061): Research-led

- Fortsättningskurs *Naturgeografi* (SBG352): Research-tutored nära origo och med mindre inslag av övriga kvadranter (Har även 15 hp GIS som förkunskapskrav, *se nedan under progression inom GIS*)
- Fördjupningskurs *Naturkatastrofer och riskbedömning* (SBG542): Research-based med ben i Research-tutored och Research-oriented.

Progression mot visualisering inom samhällsplanering

- Grundkurs *CAD och ritteknik för samhällsbyggnad* (SBG031) (*ej placerad i diagrammet eftersom kursen mer har karaktär av en så kallad verktygskurs för att använda CAD*).
- Grundkurs *Geovisualisering i byggd miljö* (SBG131): Research-led, och *Fysisk detaljplanering* (SBG081) (*ej placerad i diagram eftersom kursen mer har karaktär av en så kallad verktygskurs för att skapa detaljplaner*)
- Fortsättningskurs *Gestaltning inom byggd miljö* (SBG342) (*ej placerad i diagram eftersom kursen är mer en så kallad verktygskurs för att analogt och digitalt gestalta utomhusmiljöer*) och fördjupningskurs *Urban teori* (SBG513): Research-tutored mot Research-based mot toppen av y-axel.

Progression inom GIS

- Grundkurs *Geografisk informationsteknologi* (SBG051) (*ej placerad i diagram eftersom kursen mer har karaktär av en så kallad verktygskurs för att använda GIS*) och *Metoder inom samhällsplanering och geografi* (SBG041): Research-oriented med ben i Research-led
- Fortsättningskurs *GIS raster/vektor* (SBG382): Research-based mot origo
- Fördjupningskurs *Fjärr- och GIS-analys* (SBG553): Research-based.

Utvecklingsbehov och utveckling av forskningsanknytningen

- Analysen av forskningsanknytning enligt en tolkning av Jenkins och Healey visar att det genom Samhällsplanerarprogrammet som helhet finns forskningsanknytning och att forskningsanknytningen finns i alla fyra kvadranterna. De fyra ovanstående kursprogressionerna visar dock en skillnad mellan huvudområdena, där huvudområdet geografi (och GIS) har en tydligare progression än samhällsplanering. Diskussionen har redan varit uppe i kollegiet, där förslag om ändringar inom samhällsplanering finns, t.ex. nya kurser, ändringar av progressionsnivå av kurser och kursinnehåll. Nyligen blev en lektor anställd med kompetens inom samhällsplanering/arkitektur, som kan säkerställa denna utveckling.
 - Inför utveckling av utbildningsplanen för Samhällsplanerarprogrammet ska kollegiet diskutera kursplaner och lärandemål, kursinnehåll, kurslitteratur och kursprogression av huvudområden geografi och samhällsplanering för att likställa forskningsanknytning i båda huvudområdena.

2.3 Resultat

Gör ett urval om minst 6 godkända examensarbeten för den senaste treårsperioden. Antalet examensarbeten ska anpassas utifrån antalet inriktningar på utbildningsprogrammet så att varje

inriktning har minst 3 examensarbeten. Examensarbetena ska aidentifieras så att författaren/författarna inte framgår. För den senaste treårsperioden; samla in kursplaner, studiehandledningar och bedömningskriterier för uppsatserna samt kursutvärderingsrapporter. Skriv även en kort beskrivning av handledningsmodellen som används och eventuell annan undervisning/stöd som studenterna får på kursen. Detta material, tillsammans med en motivering till urvalet av examensarbeten, ska skickas till den externa bedömare. Materialet ska även skickas till den interna bedömargruppen.

Redogör för hur utbildningens examensarbeten och andra forskningsliknande arbeten (laborationsrapporter, uppsatser, etc.) säkerställer att utbildningen vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 400 ord)

Tillvägagångssätt för urvalet av examensarbeten

Samhällsplanerarprogrammet 180 hp möjliggör kandidatexamen inom ett av de två huvudområdena Geografi eller Samhällsplanering.

Tre examensarbeten för Geografi (SB295C) och tre för Samhällsplanering (SB269C) har valts ut från den senaste treårsperioden, dvs. totalt sex examensarbeten från 2019–2021. Urvalet har gjorts från 28 examensarbeten inom Samhällsplanering och tre inom Geografi. Examensarbetena är aidentifierade.

Urvalet har baserats på följande kriterier i fallande prioritetsordning:

1. Det akademiska djupet som studenten uppnått i sitt examensarbete återspeglas till stor del i det betyg som studenten erhållit. Utifrån det resonemanget har examensarbeten betygsatta med E, C och A valts ut. Inom Geografi finns dock enbart examensarbeten med betygen B–A från den senaste treårsperioden. Detta medförde att ett examensarbete med betyget A i samhällsplanering blev utbytt mot ett med betyget B.
2. För att påvisa den akademiska bredden har urvalet därefter gjorts utifrån ämnet som studenterna valt att skriva om och till de metoder som studenterna använt sig av. Särskild vikt har lagts vid att urvalet av examensarbetena ska vara representativa för programmets innehåll.
3. En jämn könsfördelning. Samhällsplanerarprogrammet har dock fler kvinnor än män.
4. En variation av handledare och examinatorer.

Examensarbetets kursupplägg (handledningsmodell, undervisning/stöd)

Det finns ingen samlad studiehandledning i pdf-format för examensarbetet. De olika delarna i kursen är i stället beskrivna på Canvas (universitetsgemensam lärplattform) samt att vi har flera informationstillfällen med tillfälle för frågor och diskussion både före och under examensarbetsperioden. Bifogat finns material från upplägget 2021–2022 (Bilaga 7a) samt schema för VT21 (Bilaga 7b).

”Läsårshjulet” för examensarbetet startar under hösten i Period 1 med ett informationstillfälle med studenterna i åk 3 (Bilaga 7c). Då beskrivs upplägget med examensarbetet, förkunskapskrav, var studenterna kan finna uppslag till ämne att skriva om, etc. I samråd med studenterna bestäms även datum för deadlines av examensarbetets olika moment, dvs. redan under hösten sker en dialog med studenterna om var, när och hur vårens examensarbete ska utföras. Det förklaras också hur kursen

Vetenskaplig teori och skrivande 7,5 hp (TMG500), som är behörighetsgivande för examensarbetet, syftar till att träna studenterna i att skriva projektbeskrivning för examensarbetet (s.k. PM). I samband med höstens informationstillfälle öppnas kursen på Canvas. Studenterna behöver med andra ord inte vara registrerade på examensarbetskursen för att ta del av informationen.

Majoriteten av studenterna identifierar under hösten sitt ämne för examensarbetet och har efter att de skrivit PM i *Vetenskaplig teori och skrivande* ett rätt så färdigt PM att gå vidare med för examensarbetet. I mitten av februari anordnar vi en halv dags PM-workshop (Bilaga 7d) där studenterna kan arbeta tillsammans och med lärare få återkoppling på sina PM. Studenterna ombeds i sina PM att ange önskemål om handledare, vilket vi i möjligaste mån försöker tillgodose, samt i tidschemat ange hur ofta de önskar handledning. Ansökan för examensarbetet med tillhörande PM sker i slutet av februari, varvid tillsättning av handledare och examinatorer för respektive examensarbete görs. Kontroll av behörighet, genomläsning av PM med återkoppling från handledare, examinatorer, kursansvarig och ämnesansvarig görs under mars. PM och behörighet måste vara godkända senast första kursdagen i Period 4.

När period 4 startar är studenterna väl förberedda att utföra sitt examensarbete.Handledningstid motsvarar två arbetsdagar per examensarbete. Studenterna uppmuntras att boka in handledning redan under första veckan och att komma överens med handledaren om nästkommande datum. Om studenten inte söker handledning initierar handledaren tid för möte. I samband med pandemin VT20 lades tre extra Zoom-frågestunder in med kursansvarig och ämnesansvarig i "panelen", vilket var mycket uppskattat, och något som vi fortsatt med. Förutom att besvara frågor så syftade frågestunderna till att ge deltagarna möjlighet till lite social samvaro. Kursintroduktion har studenterna fått före kursstart, varvid det blir mer av en allmän frågestund i första veckan i Period 4. Datum för de övriga frågestunderna bestäms i samråd med studenterna.

Ungefär i sjätte veckan på examensarbetet genomförs halvvägsseminariet. Studenterna redovisar i mindre grupper (ca 6–8 personer) sina arbeten, eventuella problem som uppstått, bemöter frågor och får feedback från medstudenter, handledare och examinatorer. Här noteras också om det är studenter som kommit ur fas och vilka åtgärder som i så fall kan sättas in. I samband med sista handledningstillfället ska examensarbetet föreligga i så pass färdigt skick att handledare ska kunna avgöra om arbetet kan lämnas in för examination. Handledaren kan även avråda studenten från att lämna in, eller rekommendera mer tid för färdigställande efter överenskommelse med kursansvarig och examinator. Vid slutseminariet, som genomförs i mindre grupper, presenterar studenten samt opponerar på annan students arbete. Studenten får återkoppling från opponent, medstudenter, examinatorer och övriga lärare. Studenten ska även närvara vid minst två andra redovisningar.

Säkerställning att utbildningen vilar på vetenskaplig grund (examensarbeten)

I Högskoleförordningen (HF) bilaga 2, Examensordningen, framgår följande som har mer eller mindre direkt bäring på forskningsanknytning:

”För kandidatexamen skall studenten

- visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor. [Granskat Mål 1 av UKÄ (2013)]

- visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta

vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter. [Granskat Mål 4 av UKÄ (2013)]”

Dessa två mål (och mål 2–3) granskades av Universitetskanslersämbetet (UKÄ) 2013 när landets samtliga ingenjör- och teknikvetenskapliga utbildningar utvärderades. Då låg fokus framför allt på examensarbetenas uppfyllande av målen, men även till viss del på högskolornas egna självvärderingar. Av de sammanlagt 90 kandidatutbildningarna var det bara en som fick omdömet ”Mycket hög kvalitet” på samtliga granskade mål, nämligen Samhällsplanerarprogrammet vid HiG (totalt fick 14 utbildningar slutomdömet mycket hög kvalitet).

Trots att det från UKÄs granskning stod klart att Samhällsplanerarprogrammet stod sig väl i konkurrensen gentemot andra lärosäten har vi jobbat vidare med saker där vi har sett att utvecklingspotential funnits. Detta resulterade bland annat i en ny bedömningsmall och betygskriterier för examensarbeten, för att så långt som möjligt säkerställa att HF:s mål uppnås – däribland forskningsanknytning och att utbildningen vilar på vetenskaplig grund. Bedömningsmallen för examensarbetet (Bilaga 7e) är snarlik den som används för Vetenskaplig teori och skrivande, vilket också ger igenkänning och förståelse hos studenterna. Denna mall har senare lånats eller fungerat som inspiration även på andra utbildningar vid HiG.

Ett examensarbete kan ses som ”kronan på verket” och en stark indikator på om HF:s mål faktiskt uppfylls. En kandidatexamen är att betrakta som en generell vetenskaplig examen, det vill säga inte en yrkesexamen. Därför ställs även vetenskapliga krav på denna, ungefär som för en forskarutbildningsexamen, fast med mindre djup och omfattning. Samtidigt är det viktigt att påpeka att ett examensarbete mycket sällan uppfyller samtliga av HF:s mål, eftersom examensarbetets fokus därmed skulle gå förlorat. Det är utbildningen som helhet som ska uppfylla målen, det vill säga vissa mål uppfylls bättre genom vissa specifika kurser än genom examensarbetet.

Handledning av examensarbetena på det granskade programmet utförs i regel av den lärare som har bäst förutsättningar med avseende på ämnesinnehåll. Detta eftersom många problemställningar är tekniskt specifika och kompetens att handleda sådana examensarbeten ofta endast finns hos en eller två personer i lärarkollegiet. I och med det deltar också samtliga lärare, med eller utan forskarutbildning, i handledningen. Examensarbetena bedöms sedan av en forskarutbildad huvudexaminator. Till stöd för bedömningen finns även en biträdande examinator, som inte nödvändigtvis behöver vara forskarutbildad. På detta sätt säkerställs att examinatorn inte missar större brister i rapporterna, att betygen inte sätts godtyckligt och alltför subjektivt (både alltför låga och alltför höga betyg), samtidigt som icke forskarutbildad personal tränas i bedömning och i förlängning även handledning av vetenskapliga arbeten. Tack vare att två personer är inblandade i bedömningen upplever vi också att både lärare och studenter är mer nöjda med betygsättningen än när endast en lärare bedömer, det vill säga studenterna inser att ett lågt betyg inte bara beror på att de har fått en lärare som har något emot studenten och lärarna tycker det är skönt att veta att de inte är ensamma om bedömningen. Kompetensöverföring sker också vid examinationerna mellan examinator och handledare och mellan huvud- och biträdande examinator, eftersom konstellationerna är olika för varje examensarbete. Över tid byggs det upp en ”kalibrering” i kollegiet.

Av kursplanerna för examensarbetena (Bilaga 7f) framgår att det redan från början finns en avsikt till stark forskningsanknytning (se även Tabell 5). För att dessutom säkerställa att tillräcklig forskningsanknytning också efterlevs har betygskriterierna för examensarbetena ett antal obligatoriska bedömningspunkter. I examensarbetets bedömningsmall (Bilaga 7e) framgår till exempel att bedömningspunkt 5, som handlar om teori och tidigare forskning, betygssätts i relation

till flera av HF:s mål, bland annat dess mål 1. Examinatorn uppmanas då att särskilt beakta om tidigare forskning har beskrivits tillräckligt. För bedömningspunkt 8, det vill säga diskussions- och slutsatsavsnittet, bedöms sedan om och hur de egna resultaten relaterar till tidigare forskning. Det ställs dessutom krav på tillräcklig behandling av ett minimiantal vetenskapliga artiklar (bedömningspunkt 10).

Avslutningsvis ska det poängteras att examensarbetets slutbetyg inte endast består av en bedömning av den skriftliga rapporten. Även en poster, den muntliga presentationen, opposition på annan students examensarbete, tidsaspekt (om studenten gjort examensarbetet inom givna tidsramar), grad av självständighet samt individuellt bidrag (om examensarbetet har gjorts tillsammans med annan student) vägs in i slutbetyget. Därför kan, och i vissa fall bör, ett betyg enbart satt på rapporten skilja sig från slutbetyget på kursen. Detta kan vara värt att ha i åtanke vid läsningen av de utvalda examensarbetena vars urval baseras på kursbetyget.

Säkerställning att utbildningen vilar på vetenskaplig grund (andra forskningsliknande arbeten)

För att möjliggöra god forskningsanknytning i examensarbetet behöver studenterna komma i kontakt med både forskningslitteratur och forskningsmetoder tidigt i utbildningen samt vidmakthålla kunskaperna och färdigheterna under hela programmet. Därför återfinns forskningsrelaterade lärandemål och innehåll i majoriteten av kursplanerna, generellt med ökande grad allt närmre examensarbetet studenten kommer. Lärandemålen examineras sedan utifrån kursernas betygskriterier.

Följande text visar ett axplock av forskningsrelaterad verksamhet i kurserna. I laborationer och övningar handlar det oftast om att utföra något på samma sätt som vore det grundarbetet i ett forskningsprojekt. Det kan handla om geografiska analyser eller hur enkäter och intervjuer genomförs. I seminarierna behandlas ofta den vetenskapliga litteraturen och studenternas rapporter skrivs över exempelvis forskningsfronten. I kursen *Fjärr- och GIS-analys* (SBG553) börjar till exempel seminarielinstruktionerna med ”Select one scientific paper (i.e. a peer-reviewed paper in a scientific journal) that was published in 2018 or 2019 that deals with remote sensing and/or multi-criteria analysis in GIS. ...” Artikeln analyseras och diskuteras sedan utifrån ett vetenskapligt perspektiv och sammanfattas i en uppsats. I kurser med större projekt krävs vanligtvis en rapport författad enligt vetenskaplig artikelstruktur och i kursen *Vetenskaplig teori och skrivande* (TMG500) (med liknande betygskriterier som för examensarbetet, se Bilaga 6b) ställs bland annat kravet på att tillräckligt behandla minst fem vetenskapliga artiklar som stöd för de forskningsfrågor studenten har tänkt sig att ställa i kommande examensarbete.

Utvecklingsarbete

Kvalitetsarbetet som bedrivits de senaste åren har medfört att kursplanerna för examensarbetena utvecklats och nya tagits fram (under HT21). Sålunda ersätts Geografins SB295C med SBG803 och Samhällsplaneringens SB296C ersätts med SBG813 från och med HT22. Kursplanerna med tillhörande litteratur finns i Bilaga 7f.

Tyvärr besvarar få studenter kursvärderingarna, särskilt om de är rätt nöjda med kursen och inte har så mycket att tillägga. För examensarbetskursen som kommer sist i programmet har vi märkt att än

fler känner sig omotiverade att besvara kursvärderingen (Bilaga 7g). Det är därmed inte specifikt ett fåtal studenters svar på kursvärderingen som driver kvalitetsutvecklingen i exjobbskurserna, även om vi naturligtvis beaktar deras kommentarer. Vad som behöver utvecklas i examensarbetskurserna fångas i högre grad upp under de informationstillfällen som finns i anslutning till och under examensarbetet samt diskussioner i kollegiet, men även vid andra sammankomster som vi har med studenterna, t.ex. interna utbildningsråd, programinformationstillfällen vår och höst, etc. Kursansvarig för examensarbetena, tillika kursexaminator, är även biträdande utbildningsledare på Samhällsplanerarprogrammet samt förordnad i akademiens Akademiråd och Utbildningsutskott, där diskussioner förs om examensarbeten på såväl detaljerad kursplanenivå, som mer övergripande nationell nivå.

Något som fritextkommentarer från kursvärderingarna har lyft är t.ex. att respondenten upplever en osäkerhet hur opponering går till. Det har inneburit att tidigare kurser i programmet har "boostats" med opponeringstillfällen, snarare än att examensarbetskursen har utökats med detta. Något annat som emellanåt återkommer i fritextkommentarer är att handledare och examinatorer tycker olika. Med stor studentgrupp och alla i lärarkollegiet inblandade är det inte enkelt att uppnå konsensus i sak. Gemensamma betygsmallar, en formatmall för uppsatsen och flera tillfällen där handledare och examinatorer möts i sin feedback (tidigare kurser, men även exjobbets PM och halvvägsseminarium) hjälper till att bedömningen blir mer likvärdig. Utifrån en rättssäkerhetsaspekt tillämpar vi även examination med en huvudexaminator och biträdande examinator för examensarbetet, så att bedömningarna blir mer jämna. Frågestunderna under kursens gång har hjälpt till att ventilera och besvara studenternas funderingar, liksom halvvägsseminariet. Till syvende och sist är det studenten som ska visa prov på självständighet i examensarbetet och själv ta ansvar för vad som ska göras. Vi kan bli bättre på att både träna studenterna i och diskutera med dem vad som ligger i begreppet självständighet. De nya kursplanerna poängterar självständigheten tydligare.

Det bör finnas en kontinuerlig diskussion i läraryrket kring teorier inom både geografi och samhällsplanering, kvantitativa och kvalitativa metoder samt vetenskaplig grund så att kursupplägget i utbildningen och kursinnehåll ständigt uppdateras och följs upp. Kommentarer från externa granskare ska diskuteras i läraryrket, där ett exempel på åtgärd kan vara ett kalibreringsmöte/seminarium, där personalen läser och diskuterar de utvalda examensarbetena, bedömningsprotokollen från examinatorerna och den externa granskarens reflektion.

3. Kvalitetsaspekt tillämpbarhet

Bedömningsgrund

- *Utbildningen ger kunskaper och färdigheter som studenten kan tillämpa i olika verksamheter utanför och efter utbildningen, särskilt med avseende på yrkesmässig tillämpning inom anställning, eget företagande, eller annan avkastningsgenererande verksamhet, men även med avseende på fortsatta studier och ideell verksamhet*

3.1 Förutsättningar

Diskutera balansen och eventuella konflikter mellan utbildningens vetenskapliga grund och tillämpbarhet, exempelvis hur utbildning i praktikinära färdigheter står i relation till akademiska färdigheter. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag. (cirka 500 ord)

Balans

I de två huvudområdena geografi och samhällsplanering finns en naturlig anknytning till tillämpbarhet. Teorier inom tillämpad geografi, dvs. förståelse och analys av spatiala relationer är relevant i relation till många olika yrken. Naturgeografin med förståelse för vilken mark som är lämplig för bebyggelse, verkamma naturprocesser och hantering av naturrisker och krisförberedelse, eller samhällsgeografin med förståelse för människors beteende i den byggda miljön och hur den byggda miljön kan påverka människors beteende, t.ex. i frågor om segregation, landsbygd- och urbanutveckling. Teorier inom tillämpad samhällsplanering är nära kopplat till demokrati och den demokratiska processen med planprocessen för framtida utveckling och medborgardialog. Inom både geografin och samhällsplaneringen används också många faktiska projekt så att de blir verklighetsförankrade för studenterna. Dessutom har båda inriktningarna tekniska verktyg som CAD, GIS och visualisering, som används både i utredningar, analyser, praktisk fysisk planering om samhällets utveckling och på genomförandesidan, dvs. byggnation.

Konflikt

Huvudområdena inrymmer den klassiska konflikten mellan den akademiska miljön och praktiskt yrkesutövande. Särskilt inom samhällsplanering finns internationellt en långsträckt debatt. Vi tycker dock att med vårt fokus på tillämpad geografi och tillämpad samhällsplanering, så minskas denna konflikt. När det går att visa hur teorierna har ett faktiskt utfall för den praktiska yrkesutövanden, så ser studenterna fördelen med kombinationen. Särskilt syns det på vår Praktikkurs (SBG503), där studenterna många gånger känner sig osäkra innan de ger sig ut på praktik på grund av att de saknar kunskaper och färdigheter. De flesta studenter brukar dock komma tillbaka stärkta med att ”jag har visst kunskaper och färdigheter, som jag redan kan använda”. Alla studenter går dock inte kursen (särskilt inte under pandemin), men de berättar om sina upplevelser och vi brukar göra deras presentationer öppna att delta vid även för årskurs 1.

Utvecklingsmöjligheter

- Vi har egentligen alltid arbetet med tillämpade kunskaper, men vi tror att vi kan tydliggöra kopplingen, t.ex. genom begreppen tillämpad geografi och tillämpad/praktisk samhällsplanering, när vi ska revidera programmet och i rekryteringsprofilen.
- Vi har redan ett stort inslag av gästlärare, gästföreläsare och praktiska övningar och projekt, men vi kan göra det tydligare och påpeka dess fördelar för nuvarande och kommande studenter. I och med att vi redan har många kontakter med arbetslivet, kan det förhoppningsvist ge studenterna en fördel när de söker arbete efter examen.

Förbättringsförslag

- Praktikkursen kommer att bli en valbar programkurs.
- Vi bör arbeta med en konkret handlingsplan för samverkan, kanske tillsammans med Magnus Lemoine och Anna Näsberg på Teknisksamverkan. Vi har dock redan en del samarbeten med dem.
- I det kommande revideringsarbetet måste vi arbeta med att tydliggöra våra tillämpade huvudområden.

Beskriv i tabellform de ordinarie lärarnas samt eventuella gästlärare professionskompetens

Tabell 8. Lärare och gästlärare professionskompetens. Gästlärare har en roll i kursen medan gästföreläsare oftast är enstaka presentationer/övningar. Doktorander ingår i mindre omfattning, ofta på övningar.

Namn	Ordinarie lärare eller gästlärare	Professions-kompetens (Ja/Nej)	Typ av professionskompetens
Bin Jiang	Ordinarie	Nej	
Sven Anders Brandt	Ordinarie	Ja	Geolog på Skov- og Naturstyrelsen (Köpenhamn, Danmark). Egen konsultverksamhet inom översvämningsmodellering/kartering
Asifa Iqbal	Ordinarie	Ja	Arkitekt i 4,5 år, Pakistan
Nancy Joy Lim	Ordinarie	Nej	
Andrew Mercer	Ordinarie <i>Enbart timplärare efter 1. juli 2022</i>	Ja	Ansvarig mättningsingenjör, Botniabanan och Södra länken. Glaciärövervakningsprogram, Tarfala forskningsstation Fjärranalys av kryosfären, fältarbete i Antarktis Aktiv personal för MSB:s FSOL-GIS, bistå med GIS-kompetens vid regionala och nationella katastrofer
Eva Sahlin	Ordinarie	Ja	Kungliga Vetenskapsakademien (KVA) som forskarassistent/kartograf Fjärranalys av glacialgeomorfologi med fältarbete i Wales för Countryside County of Wales, samt dito i svenska fjällkedjan för KVA Naturguide Abisko naturum inkl. miljöövervakning Kirunafjällen, samt gestaltning och utställningsinformation, för Länsstyrelsen i Norrbotten
Julia Åhlén	Ordinarie	Nej	
Janne Margrethe Karlsson	Ordinarie	Ja	Fysisk planerare i kommun, Danmark
Petra Norlund	Ordinarie	Ja	Lärarkompetens i geografi och antropologi från University of Boulder, Colorado, USA
Linnéa Jonsson	Ordinarie	Ja	Bygglövshandläggning för buller-reducerande åtgärder, SWECO på uppdrag av Trafikverket

			Inmätning av fastighetsgränser och vägtrummor, Skogsstyrelsen
			Markera ut nya Biotopområden och Naturvårdsområden i terräng, Skogsstyrelsen
			<i>Alumni</i>
Torsten Jonsson	Ordinarie	Ja	Programmerare/systemerare, systemutvecklare inom industrin
			Säljare av IT-utrustning för CAD
Henry Grew	Ordinarie/ Gästlärare	Ja	Lärare på 100% t.o.m. VT21 och är därefter anställd på några procent. Vi kommer, om möjligt, låna Henry även framöver från Gävle kommun.
			Tidigare översiktsplanerare, Gävle kommun
			Återgått som Samhällsplanerare, Gävle kommun
Kuhelee Chandel, Doktorand	Ordinarie	Ja	Systems Executive (Photogrammetry) at Esri India GIS Analyst and Senior GIS Engineer at Aim Geotech, India Geospatial Market Research and Policy Advocacy at Geospatial Media and Communications, India
Lei Ma, Doktorand	Ordinarie	Nej	
Zheng Ren, Doktorand	Ordinarie	Nej	
Josef Wårdsäter	Gästförelärare	Ja	Samhällsbyggnad, Gävle kommun inom CAD och visualisering
Lars Skogberg	Gästförelärare	Ja	Bygglov och detaljplaner, planarkitekt Gävle kommun; Kulturmiljö och gestaltning
Per Lagheim	Gästförelärare	Ja	Planprocess; Arbetet mellan kommun och konsulter
Olof Linde	Gästförelärare	Ja	Region Gävleborg
Jesper Ljung Holm	Gästförelärare	Ja	Sundvalls kommun; <i>Alumni</i>
Agneta Svensson	Gästförelärare	Ja	Samhällsplanerare, Söderhamns kommun; <i>Alumni</i>
Ingela Granlund	Gästförelärare	Ja	Bygg- och miljöförvaltning, Söderhamns kommun
Julia Cederstrand	Gästförelärare	Ja	Infrastrukturstrateg, Region Gävleborg; <i>Alumni</i>
Marie Grew	Gästförelärare	Ja	Trafikplanering, enhetschef, Gävle kommun
Martin Gunnarsson	Gästförelärare	Ja	Trafikplanerare, Gävle kommun
Agneta Löf	Gästförelärare	Ja	Samhällsplanering, Trafikverket
Mika Viisteensaari	Gästförelärare	Ja	Utredare, Trafikverket
Susanne Klang	Gästförelärare	Ja	Åtgärdsplanering, Trafikverket
Hans-Erik Hellborg	Gästförelärare	Ja	Juridik, AUE
Victor Johansson	Gästförelärare	Ja	Begripsam AB; Jämställhetsfrågor och åtgärder; <i>Alumni</i>
Roya Bamzar	Gästförelärare	Ja	Post.doc. inom mobilitet och trygghet
Samhällsbyggnadsdag	Gästförelärare	Ja	En gång om året genomförs en forsknings- och yrkesdag. Vi bjuder in olika talare, t.ex. tidigare studenter inom programmet som får berätta om sitt arbete
Studiebesök	Gästförelärare	Ja	Exkursion till torvtäkt (Neova) och grustäkt (Jehander). Föredrag på plats av anställd.
Studiebesök	Gästförelärare	Ja	Tidigare år har det genomförts en del studiebesök, men de har ställts in under coronapandemin. Nu ska vi ha igång dem igen

Diskutera hur lärarnas professionskompetens berikar utbildningens tillämpbarhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 200 ord)

Professionskompetens

Tabell 8 över professionskompetenser visar lärarnas yrkeskompetenser, vilket visar på en varierad och bred kompetens. Detta behövs också eftersom de två huvudområdena är breda i karaktär.

Lärares och gästlärares kompetenser ger möjligheten att göra praktiska övningar och projekt som kan spegla liknande uppgifter inom yrkeslivet. Av naturliga skäl blir studenternas övningar och projekt ofta förenklade eller mindre omfattande i jämförelse med hur de bedrivs i verkligheten, eftersom vi fokuserar på en del av en uppgift i en kurs. T.ex. hur en detaljplan ritas i CAD som en del i hela detaljplaneprocessen, eller hur datainsamling ska genomföras för att beräkna vattenföring i ett vattendrag inför en översvämningsskartering.

Nu är professionskompetens i den här självvärderingen tolkat som yrkeskompetens utanför högskole- och universitetsvärlden, men en del studenter fortsätter på magister/master och kanske även vidare mot forskarutbildning och/eller lärare. Det är därför viktigt att inte glömma bort att professionskompetens även omfattar lärarkompetens och pedagogisk utveckling inom arbetet med tillämpning av akademiska kunskaper och praktiska färdigheter. Det bör också poängteras att en stor andel av lärarstaben också besitter forskningskompetens, har erfarenhet av att ha bott och jobbat i andra länder och kan levandegöra och ge exempel från många olika samhällen och geografier.

Utvecklingsmöjligheter

- Med insamlingen av kompetensdata till tabell 8 är det första gången som vi sammanställt våra professionskompetenser. Detta bör göras till ett permanent inslag för att ha en uppdaterad överblick och se om det finns ”nischer” som behöver fyllas, t.ex. vid rekryteringar och vid kompetensutbildning för lärarna.
- Vi har ännu ingen lärare som lämnat in ansökan om att bli bedömd till meriterad eller excellent lärare, men flera har sannolikt den kompetensen och bör uppmuntras till att meritera sig.
- Vi kan ha fler gemensamma diskussioner i lärarlaget om hur vi ser på tillämpningen av huvudområden och i vilka kurser det är lämpligt att ta in gästlärare, studiebesök, etc. Detta bör göras utifrån utbildningen som helhet, så att det finns en systematik och logisk grund.

Förbättringsförslag

- Vi bör t.ex. ha en gemensam mapp på Teams med professionskompetenser och information över gästlärare och gästföreläsare, så att vi lättare kan få inspiration och kontakt med framtida gästlärare och säkerställa kontinuitet. Detta gör att nya lärare snabbare kan få samverkan i sina kurser.
- Vi bör även ha en lista där vi kan följa våra alumni, eftersom vi också använder några av dem som gästlärare. Tidigare studenter som gästlärare är mycket uppskattat av våra studenter, eftersom det ger dem inspiration och det är lätt att relatera till en alumn från det egna utbildningsprogrammet.
- Önskvärt är att Högskolan samordnar och underhåller alumninätverk och aktiviteter i en mycket högre grad än vad som är gjort.
- Vi bör tillsätta en arbetsgrupp för lärare som vill skriva en pedagogisk meritportfölj och ansöka om meritering. En gemensam process kan bidra till att fler kommer till skott och att de kollegialt kan hjälpa varandra.

3.2 Processer

Beskriv externa aktörers medverkan i utbildningsråd, rådets medlemmar samt hur dessa stärker utbildningens tillämpbarhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 200 ord)

Externt utbildningsråd

Samhällsplanerarprogrammet har tidigare haft ett externt utbildningsråd, men det gick ur tiden och rådet har därefter legat i träda under pandemin. Fokus har i stället varit på att initiera och genomföra interna utbildningsråd tre gånger per år. Vi har dock haft kontakt med flera externa representanter de senaste åren, och har nu formaliserat ett nytt externt utbildningsråd. Utöver lärarrepresentanterna finns representanter från kommuner, myndigheter och konsultföretag, verksamma inom utbildningsprogrammets område och gärna inom sådana yrken där våra studenter får jobb. Några av deltagarna är alumni.

Utvecklingsmöjligheter

- Rådet ska konstitueras genom ett första möte under hösten 2022.

Förbättringsförslag

- Existerande utbildningsplan, denna rapport och ett förslag på en reviderad kursplan ska lämnas ut för diskussion på det externa utbildningsrådet.
- Målet är en reviderad utbildningsplan med start HT2023/HT2024.

Beskriv hur externa aktörers utlåtanden om utbildningens tillämpbarhet inhämtas och omhändertas. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 100 ord)

Externa aktörers utlåtande

Det externa utbildningsrådet har inte existerat under de senaste åren, men genom vår samverkan med tidigare studenter och gästlärare, så har vi fått utlåtande under åren. Inhämtningen är dock sporadisk och omhändertas mer av den enstaka kursansvariga i kursförberedelsen. Under åren har programmet fått positiv respons från externa aktörer, t.ex. att våra studenter snabbt är självgående och en del studenter får arbete på sina studentjobb/sommarjobb och efter praktik.

Utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag

- Se under *Professionskompetens och Externt utbildningsråd*

Beskriv inslag där utbildningen samverkar med verksamheter utanför lärosätet på ett systematisk vis så att studenterna får direkt kontakt med, och erfarenheter från, det omgivande samhället och diskutera hur detta berikar utbildningens tillämpbarhet. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 300 ord)

Systematisk samverkan

En del kurser har alltid genomfört studiebesök och samverkan kring t.ex. projektarbeten. Ett exempel är kursen Gestaltning i byggd miljö (SBG342), där kursansvarig har samarbete med en alumni med samhällsplaneringsexamen. Studenterna får arbeta med ett gestaltungs- och visualiseringsprojekt som Sundsvalls kommun är i gång med. Det ger studenterna en bra inblick i aktuella problemställningar i projektet samt hur diskussionen går på samhällsbyggnadskontoret i Sundsvalls kommun.

Vi har även bra kontakter och samverkan med Gävle kommun och Söderhamns kommun med liknande uppslag på andra kurser. T.ex. i kursen Naturkatastrofer och riskbedömning (SBG542) medverkar en av våra alumni med geografiexamen som jobbar som samhällsplanerare på Söderhamns kommun. Hon och en kollega föreläser om Söderhamns kommuns dagvattenhantering och översvämningssproblem relaterade till skyfall. Tillsammans med lärarna på kursen genomförs en workshop där studenterna med utgångspunkt från centrala Söderhamn ställs inför flera ”real case scenarios” att lösa, kopplade t.ex. till landskapets morfologi och processer, den urbana formen, infrastrukturen, samhällsviktiga byggnader och verksamheter, etc.

Samverkan följer dock den enstaka kursansvariga, och samverkan kan ändras från år till år beroende på tillgång till projekt. Samverkan är oftast även kopplade till individer, snarare än till organisationer, vilket gör att i händelse av sjukdom eller tidsbrist så får vi ingen ersättare. Vi har ingen systematisk översyn av samverkan på programnivå. Tidigare var studiebesök ett återkommande moment som vi tyvärr inte har kunnat genomföra sedan våren 2020 pga. pandemin. Praktikkursen (SBG503) kan dock ses som en systematisk samverkan, men där aktörerna ändras från år till år beroende på studenternas aktuella praktikplatser.

Examensarbetena genomförs av studenterna till hög grad i samverkan och/eller i dialog med externa aktörer.

Utvecklingsmöjligheter

- Det går att systematisera samverkan på programnivå, men i så fall kan det behöva införas i tjänsteplaneringen.
- Som det står under avsnitt 3.1. så kan samverkan också genomföras i samarbete med Magnus Lemoine och Anna Näslund på Samverkan.

Förbättringsförslag

- Vid revidering av program bör vi gå genom hur vi även kan profilera tillämpbarheten i relation med det omgivande samhället, eftersom det kan ge oss en unik profil för programmet.

Till självvärderingen ska också följande två listor bifogas:

- Se tabell 9: Lärandemål som fokuserar generiska* förmågor och dess examinationsformer.
* Generisk: Förmågan har ett vidare användningsområde än i det specifika sammanhang den behandlas i

utbildningen, till exempel: att samarbeta med andra, att prioritera och planera tid, att kommunicera skriftligt och muntligt, att identifiera egna kunskapsbehov (Högskoleverket, Rapport 2009:25 R).

- Se tabell 10: Examinationer som innehåller autentiska moment (det vill säga examinationsformer som liknar de arbetsuppgifter som används i yrkeslivet utanför akademien).

Tabell 9. Lista över utvalda exempel på generiska förmåga i lärandemål och deras examinationsform.

Kursplan	Kursnamn	Lärandemål – generisk förmåga	Examinationsform
SBG111	Introduktion till samhällsplanering och geografi	Beskriva arbetsmetoder vid projektarbete, uppsats- och rapportskrivande	Tentamen
SBG382	GIS raster/vektor	Genomföra ett projektarbete	Projektarbete
SBG332	Hållbar samhällsplanering	I tal och skrift presentera förslag för en hållbar samhällsplanering anpassad för dialog med olika grupper	Projektarbete
SBG322	Stadens sociala geografi	Självständigt skriva akademiska essäer inom aktuella forskningsämnen i urban socialgeografi	Tentamen
SBG342	Gestaltning inom byggd miljö	Presentera ett projektarbete	Projektarbete
TMG500	Vetenskaplig skrivande och teori	Skriva en artikel baserad på en litteraturoversikt	Litteraturoversikt
		Muntligt presentera och opponera på annan students litteraturoversikt och presentation	Projektarbete
SBG553	Fjärr- och GIS-analys	Genomföra ett projektarbete	Projektarbete
SBG563	Demokrati och etik inom samhällsbyggnad	Diskutera etiska problem och lösningar inom samhällsplanering med olika grupper	Övning: Medborgardialog
		Kritisk diskutera och värdera samhällsplanerarens roll i samhället	Tentamen
SB295C/ SB295C	Examensarbete i geografi /Samhällsplanering	Demonstrera god förmåga i muntlig och skriftlig kommunikation	Uppsats
		Uppvisa god informationskompetens	
SBG803/ SBG813 (Ny)	Examensarbete i geografi /samhällsplanering	Demonstrera förmåga att kritiskt och självständigt identifiera, problematisera och formulera frågeställningar inom huvudområdet samt identifiera den ytterligare kunskap som behövs	Uppsats
		Självständigt planera och med adekvata metoder genomföra ett examensarbete inom en given tidsram (inklusive datainsamling, bearbetning, analys och presentation av resultat)	
		Skriva en uppsats enligt etablerad vetenskaplig tradition (t.ex. följa IMRaD-stil, m.m.), samt demonstrera god förmåga i skriftlig och muntlig kommunikation	
		Syntetisera uppsatsens innehåll till en visuell presentation (t.ex. poster, video, portfolio)	

Tabell 10. Lista över utvalda exempel på autentiska moment, där examinationsform liknar arbetsuppgifter i arbetslivet.

Kursplan	Kursnamn	Examination Autentiskt moment	Examinationsform: Lärandemål/kort beskrivning
SBG031	CAD och ritteknik för samhällsbyggnad	CAD-ritning	Inlämningsuppgifter: tillämpa grundläggande metoder för att utföra ritningar i CAD-system Tentamen: Under tentamen använder studenten CAD-programvara för att utföra grundläggande rittekniker
SBG091	Kartografi	Karta	Projektarbete: Tillämpa branschspecifika rekommendationer vid kartframställning
SBG071	Översiktsplanering	Översiktsplan	Projektarbete: Skapa en översiktsplan för ett begränsat område
SBG081	Fysisk detaljplanering	Detaljplan	Projektarbete: Skapa en detaljplan för ett begränsat område
SBG131	Geovisualisering i byggd miljö	3D-modell	Projektarbete: Skapa 3D-modeller av byggd miljö
SBG322	Stadens sociala geografi	Analysmetoder	Övningar: Tillämpa kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder för att analysera stadens sociala processer, t.ex. enkät och observationsstudie
SBG342	Gestaltning inom byggd miljö	Skisser	Övningar och projektarbete: Tillämpa metoder för att utföra modeller av byggnader och landskap
SBG352	Naturgeografi	Geomorfologisk karta	Projektarbete: Producera en geomorfologisk karta med tillhörande beskrivning utifrån fältarbete och fjärranalys
SBG553	Fjärr- och GIS-analys	Digital höjdmodell	Övning: Tillämpa interpolationsmetoder för att skapa digitala höjdmodeller
SBG513	Urban teori	Analysmetoder	Övning: Tillämpa olika metoder för analys av stadsrummet, t.ex. genomföra en kvalitativ intervju
SBG563	Demokrati och etik inom samhällsplanering	Etiska analysmodeller	Projektarbete: Använda metoder som analyserar etiska och demokratiska utmaningar inom samhällsplanering
SBG362	Regional utveckling	Statistiska metoder	Övningar: Tillämpa statistiska metoder för att analysera en regions utvecklingsförutsättningar
SBG542	Naturkatastrofer och riskbedömning	Riskkartor	Projektarbete: Producera riskkartor och reflektera över samhällets resiliens

3.3 Resultat

Beskriv studenternas anställningsbarhet, förutsättningar för avkastningsgenererande verksamhet, fortsatta studier eller andra framtidsutsikter efter slutförd utbildning. Reflektera även över utvecklingsmöjligheter och förbättringsförslag (cirka 400 ord)

Studenternas anställningsbarhet

En enkät skickades ut under april/maj 2022 till alumni med uttagen examen från Samhällsplanerarprogrammet. Totalt svarade 27 av 71 personer, dvs. en svarsfrekvens på 38 %. I Tabell 11 syns att nästan hälften av de svarande presenterade sitt examensarbete 2020. Vi ser ett korresponderande resultat från del 1 om genomströmning, att år 2020 blir det färre som avslutar sin utbildning samma år som de skriver examensarbete. Det är svårt att ge ett entydigt svar på varför, men vi får observera om trenden fortsätter eller om det är ett utslag av coronapandemin. Om trenden fortsätter får vi sätta in åtgärder.

Tabell 11. Fördelning av examen år 2018–maj 2022 bland respondenterna i enkäten.

	2018 (%)	2019 (%)	2020 (%)	2021 (%)	2022 (%)*
Presentation av examensarbete	14,8	22,2	48,1	14,8	- *
Examen utfördad	14,8	22,2	29,6	29,6	3,8*

*År 2022 har presentationer inte genomförts än och flera utfördade examina kan tillkomma från tidigare år.

Hela 81,5 % av respondenterna har ett arbete som kräver en bakgrund i huvudområdena för programmet och 59,3 % hade arbete redan innan utbildningen var avslutad. Ytterligare 15 % fick arbete inom 6 månader efter avslutade utbildning medan 11,1% fortfarande är arbetssökande. 22 % har även läst vidare på magister/masterutbildningar runt om i Sverige. Vi får därmed fastställa att utbildningen är synnerligen tillämpbar.

De flesta svarande arbetar på offentliga myndigheter, men vi har fler och fler studenter som arbetar på konsultföretag och börjar på magister/masterprogram. Få studenter blir egna företagare, men det är typiskt för verksamma inom geografi och samhällsplanering att eget företagande först kommer senare i karriären, eftersom de behöver arbeta upp ett nätverk. Studenter på magister/masterprogram ökar efter det att vi har börjat informera mer om denna möjlighet, men sannolikt också pga. färre jobbannonser under pandemin och världens läge just nu. Varför några få (3 st) respondenter i alumnienkäten fortfarande söker arbete kan det endast spekuleras i, men följande orsaker vet vi sedan tidigare inträffar: vissa kan ha tagit en självvald paus mellan studier och arbete (t.ex. för att resa runt i världen); någon kanske siktar på att läsa vidare, men har ännu inte påbörjat studierna; några söker endast jobb i närheten av hemmet (t.ex. dagpendlingsavstånd pga familjesituation) och har därmed en mer begränsad arbetsmarknad; och några har helt enkelt svårare att få jobb.

Utvecklingsmöjligheter

- Programmets kurser har en naturlig förankring i offentliga myndigheter, eftersom svenska kommuner har planmonopol, men en stor del av planeringen sker i dag också i konsultföretag. Här finns en möjlighet att bredda diskussionen inom programmet.
- En del lärare är aktivt involverade i forskning, vilket även är en möjlig anställning, så vi ska fortsätta med att synliggöra forskningens roll.
- Om samverkan blir mer synligt, så kan även det bidra till information till studenterna.

Förbättringsförslag

- Arbeta på att synliggöra våra redan existerande nätverk och samverkan, så alla lärare och studenter är informerade.
- Informera mer om möjlighet för vidareutbildning under programmets gång, särskilt att synliggöra vårt eget magister/masterprogram och visa på samband mellan grundnivå, magister/masterutbildning och forskning.

Sammanställ och kommentera data från alumner som påvisar utbildningens tillämpbarhet om sådant finns (cirka 300 ord).

Utbildningens tillämpbarhet

Vi ställde även frågor i enkäten om vilka kunskaper och färdigheter som alumni använder och saknar i sitt arbete och fortsatta studier. Denna information kommer att vara mycket värdefull i en kommande revision av Samhällsplanerarprogrammet. Många alumni påpekade bland annat att mycket användbara kunskaper de erhållit under studietiden var: kritiskt tänkande, naturgeografi, samhällsgeografi och samhällsplanering samt färdigheter inom programvaruhantering som GIS och CAD, visualisering, planprocessen och plandokument. De tyckte överlag att programmet täckte många områden och att det kan vara svårt att få in mer på tre år. Om vi ska satsa på något mer så rekommenderade de: projektledning, ekonomi, juridik, trafikplanering, landskapsplanering, fördjupning i detaljplanering och politiska processer samt vetenskapligt skrivande av artiklar. Deras kommentarer överensstämmer bra med redan förda diskussioner inom lärarlaget, med tanke på justering av utbildning i kommande revision.

Referenser

Berglund, P., Dannetun, P., Chan, W.L., Gold., Han, S., et al. (2019). Linking education and research: A roadmap for higher education institutions at the dawn of the knowledge society. In: *Linking education and research: the results of an international Summer School* (pp-11-33). Stockholm: The Swedish Foundation for International Cooperation in Research and Higher Education (STINT).

Jenkins, A.H., Healey, M. & Zetter (2005). *Linking teaching and research in disciplines and departments*. York, U.K. The Higher Education Academy.